

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

Fördjupad översiktsplan – Västra Vålösundet

Innehåll

Vad är en samrådsredogörelse?.....	3
Hur har samrådet gått till?	3
Vilka har deltagit?.....	3
Sammanfattning av genomförda ändringar i planen efter samrådet	3
Inkomna yttranden och kommunens kommentarer	6

Vad är en samrådsredogörelse?

Samrådsredogörelsen ingår som en bilaga till granskningsversionen av översiktsplanen. Syftet med samrådsredogörelsen är att beskriva hur samrådet gått till, redogöra för synpunkter och ställningstaganden som kommit in och förklara vilka ändringar som gjorts med anledning av inkomna synpunkter. För att gynna läsbarheten redovisas de inkomna yttrandena i sin helhet.

Hur har samrådet gått till?

Förslag till fördjupad översiktsplan för västra Vålösundet har varit ute på samråd för att få in synpunkter från allmänheten, politiska nämnder, föreningar, och myndigheter m.fl. under tiden 24 maj – 31 augusti 2017.

Utskick och annonsering

Samrådsförslaget har under hela samrådstiden varit utlagt på *kristinehamn.se* för att ge kommuninvånare, politiska partier, grannkommuner och myndigheter möjlighet att lämna sina synpunkter. Handlingar har även varit tillgängliga på planeringsavdelningen i kommunhuset och i tidningsrummet på Kristinehamns bibliotek.

Inlämning av synpunkter

Synpunkter på förslag till fördjupad översiktsplan har under samrådstiden kunnat lämnas skriftligen via e-post eller brev.

Vilka har deltagit?

Under perioden för samrådet har 27 yttranden med synpunkter kommit in från privatpersoner, organisationer, företag och myndigheter. Fördelningen dem emellan ser ut som följer:

Externa myndigheter och kommuner	3
Kommunala nämnder, bolag etc.	7
Politiska partier, föreningar/intresseorganisationer	5
Privatpersoner	12

Sammanfattning av genomförda ändringar i planen efter samrådet

Mellan samråd och granskning har kommunen strukturerat om fördjupningen, vilket bland annat innebär ändrad kapitelindelning och nya kapitel med textdelar från tidigare strukturindelning. Detta för att förhålla sig i stor utsträckning till Boverkets modell, som introducerats efter samrådet, för hur en översiktsplan ska se ut. Större förändringar som har skett efter samrådet redovisas nedan. Utöver de större förändringar som nämns har fler mindre justeringar av text, ställningstaganden och kartor gjorts, mycket med hänsyn till förändrad struktur i dokumentet.

Ändringar i text

- Planhandlingen har utvecklats med ett nytillkommande kapitel som heter *Västra Vålösundet i kortbet*, innehåller text från genomförd kulturmiljöutredning och planeringsförutsättningarna (del 2) i samrådshandlingen.
- Planhandlingen har utvecklats med ett nytillkommande kapitel som heter *utvecklingsinriktning*. De strategiska frågorna (generella riktlinjer och utvecklingsbara värden) som utgör grunden för planförslaget återfinns i detta kapitel, även en del kommunala mål och planer från planeringsförutsättningarna i samrådshandlingen återfinns i kapitlet. En förklarande bakgrund till planuppdraget har tillkommit.
- Utvecklingsstrategikartan har fått tillhörande text som beskriver kartans övergripande planeringsinriktning för planområdet utifrån bebyggelse, natur & friluftsliv samt kommunikationer/kopplingar & tillgänglighet.
- Planhandlingen har utvecklats med ett nytillkommande kapitel som heter *Markanvändning*, delområdesavsnittet från samrådet återfinns i detta kapitel.
- Kapitlet *Markanvändning* har fått text som beskriver hur markanvändningskartan ska tolkas och hur den ska läsas tillsammans med andra delar ur planen. Innehåller även en kortare beskrivning av de olika områdena.
- Inom delområde 1 föreslås ny större markanvändning för sammanhållen bostadsbebyggelse.
- Inom delområde 2 föreslås ny större markanvändning för sammanhållen bostadsbebyggelse.
- Inom delområde 2 har texten kring olämplighet för utökad byggrätt för befintlig bebyggelse tagits bort då kommunen har uppdaterade ställningstaganden kring översvämningsrisker utifrån ny kunskap från översvämningsanalysen.
- I avsnittet *Övrig utveckling* har text och ställningstaganden gällande förbindelse uppdaterats/utvecklats för att tydliggöra kring eventuell framtida koppling över sundet.
- I avsnittet *Övrig utveckling* har det lagts in textavsnitt och ställningstaganden om var det i planområdet möjliggörs för utveckling av hamnar för fritidsbåtar.
- Planhandlingen har utvecklats med ett nytillkommande kapitel som heter *värden och hänsyn*. Innehåller beskrivningar av de värden och intressen som finns i området där dessa delar från planeringsförutsättningarna (del 2) i samrådshandlingen återfinns (Naturvärden, Risk, hälsa och säkerhet, MKN & statliga intressen och skydd). Dessa har inplacerats i ny ordning med flertalet tillägg av rubriker (Riksintresse för totalförsvaret, kulturvärden, förorenad mark, samhällsviktig verksamhet samt ras, skred & erosion) med såväl förtydligande beskrivningar som tydliggöranden. Dessutom har det tillkommit en rubrik under varje ämne i kapitlet som heter *Hänsyn och kommunala ställningstaganden* som ämnar tydliggöra den kommunala bedömningen.
- Avsnitten om lukt och djurhållning har utgått.
- Kapitlet *genomförande* innehåller delar från delen detaljplaneläggning i samrådshandlingens planförslag (del 1). I övrigt har den utvecklats med avsnitten att tolka fördjupningen av översiktsplanen, genomförandet av den fördjupade översiktsplanen, vidare prövning, översiktsplanens aktualitet samt uppföljning. Ett avsnitt om ekonomiska konsekvenser är tillagt.

Ändringar i kartor

- Justering av plangräns i nordöst med anledning av utredningsområdet Kroksvik i den kommuntäckande översiktsplanen.
- En utvecklingsstrategikarta har tagits fram till det nya kapitlet *Utvecklingsstrategi*.
- Markanvändningskartan (i samrådet kallad planförslagskarta) har fått förändrade färger för olika skikt och vissa delområdesgränser och underområdesgränser har justerats något.
- Markanvändningskartan möjliga markreservat för trafik- och väganläggning korrigeras genom att föreslagna ytor markeras ut genom markreservat för nya förbindelseleden på ett antal platser.
- Utredningsområden för hamnar för fritidsbåtar och utvecklingsmöjlighet av befintliga hamnar för fritidsbåtar har tillkommit i markanvändningskartan.
- Delområdeskartorna (1-6) har uppdaterats och redovisar naturvärden, kulturmiljö, miljö, hälsa och säkerhet, möjliga utbyggnadsområden för bostäder samt övrigt (ex jordbruksblock & utvidgat strandskydd).
- Naturvärdeskarta samt kartor över 100 och 200 års flöde har ersatts med nya värden och hänsynskartor för riksintressen, naturvärden, kulturvärden & jordbruksmark samt miljö, hälsa & säkerhet.

Ändringar i miljökonsekvensbeskrivningen

- Den icke tekniska sammanfattningen del om effekter och konsekvenser av planförslaget är uppdaterad utifrån de förändringar som skett i planförslaget.
- Avsnittet inledning har fått tillägg kring uppföljning.
- Avsnittet *nollalternativ* har fått tillägg av punkten trafik.
- Avsnittet *planalternativet* har nya och reviderade textavsnitt i samtliga underrubriker utifrån de förändringar som skett i planförslaget (MKN vatten, översvämning, kulturmiljö, riksintresse för friluftsliv, natura 2000/naturmiljö & trafik).
- Avsnittet *miljö kvalitetsmålen* har fått tillägg av miljömålet begränsad miljöpåverkan.

Inkomna yttranden och kommunens kommentarer

I detta kapitel redovisas de yttranden som inkommit under samrådet samt en redogörelse för hur kommunen ställer sig till synpunkterna.

En del synpunkter som inkommit har varit för detaljerade för att kunna behandlas inom ramen för översiktsplanen. Det kan också vara värt att notera att inkomna synpunkter inte med säkerhet kan antas vara representativa för hur kommuninvånare tycker i allmänhet. Att flertalet synpunktslämnare har haft samma åsikt ges därför egentligen inte större tyngd än att en person eller aktör tyckt något. Kristinehamns kommun vill också betona att det är omöjligt att tillgodose samtliga synpunkter då viljan och intressena går isär.

En del synpunkter gäller översiktsplanens redovisning och innehåll. Översiktsplanens syfte är att redovisa kommunens viljeinriktning vad det gäller utvecklingen av den fysiska miljön. Som i all fysisk planering så har kommunen haft tillgång till planeringsunderlag som ligger till grund för olika intresseavvägningar i planen. Översiktsplanen är därmed inte ett uppslagsverk i den meningen att den syftar till att redovisa allt tillgängligt planeringsunderlag.

Nedan återges och kommenteras inkomna synpunkter. De skriftliga yttrandena är diarieförda och finns på kommunledningsförvaltningen Kristinehamns kommun.

Synpunkter från myndigheter och kommuner

Under samrådstiden inkom 2 yttranden som innehöll synpunkter från externa myndigheter. Utöver detta hade 1 extern myndighet inget att erinra.

Länsstyrelsen Värmland

Länsstyrelsen i Värmland har en särskilt granskande roll av kommunens översiktsplanering enligt plan- och bygglagen.

Översiktsplan för Kristinehamns kommun – Utställning 2

Ärendet

Rubricerad översiktsplan har översänts till Länsstyrelsen för samråd enligt 3 kap 9 § PBL. Förslaget är upprättat i 19 maj 2017 och innehåller följande handlingar:

- Planförslag
- Planeringsförutsättningar
- Miljökonsekvensbeskrivning
- Översiktlig byggnadsinventering och karakterisering
- Fastighetsförteckning

Länsstyrelsens roll och ärendets beredning

Länsstyrelsen skall vid samråd om översiktsplan enligt 3 kap. 10 § PBL särskilt:

1. ta till vara och samordna statens intressen,

2. tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. PBL, som hänsyn bör tas till vid beslut om användningen av mark- och vattenområden,
3. verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken tillgodoses, att miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,
4. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion

Förslaget har sänts för yttrande till berörda myndigheter samt till berörda enheter inom Länsstyrelsen. Svenska Kraftnät, Skogsstyrelsen, SGU, Försvarmakten och Trafikverket har inkommit med yttranden med anledning av planförslaget. Svenska Kraftnät, Skogsstyrelsens, Försvarmakten och SGU och har inget att erinra mot förslaget. Trafikverkets synpunkter har sammanvägts i Länsstyrelsens yttrande. Ärendet har vidare diskuterats internt inom Länsstyrelsen med representanter för berörda enheter den 25 augusti 2017.

Sammanfattning

Länsstyrelsen ser mycket positivt på att Kristinehamns kommun upprättar en fördjupad översiktsplan för Västra Vålösundet. Området har potential för omvandling till permanentboende och förbättring av befintlig VA-situation.

En fördjupad översiktsplan utgör en bra grund att stå på inför det fortsatta detaljplanarbetet. Planen ger även tydliga och nödvändiga avgränsningar för bygglovsgivning i de icke planlagda områdena.

Länsstyrelsen har i detta yttrande lyft synpunkter kring kartor, markanvändning, jordbruksmark, naturvärden, artskydd, kulturmiljö, riksintressen, miljökvalitetsnormer för vatten, översvämning och vatten och avlopp.

Kommunen bör till granskningsskedet komplettera planen med förslag på åtgärder avseende läckage av näringsämnen från omkringliggande jordbruksmark och utsläpp av föroreningar från enskilda avloppsanläggningar och därigenom stödja ett strategiskt arbete med uppfyllelse av miljökvalitetsnormerna. Förbindelse över Vålösundet bör tydligare redovisas i förhållande till riksintresset och miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras i relation till den redovisning som finns i planförslaget.

Kartorna bör även generellt ses över för att öka tydligheten i plandokumentet.

Allmänt om planen

Planområdet är beläget väster om Kristinehamns tätort och väster om Varnumsviken och Vålösundet. Planområdet har avgränsats till att omfatta hela udden söder om Rolls Royce AB men norr om Västra och Östra Sunnäs.

Syftet med planen är att ta ställning till de olika fritidshusområdenas lämplighet för permanentboende inför arbetet med att upprätta erforderliga detaljplaner. Planen ska även ge vägledning till att säkra en lämplig utveckling av området och samordna omvandling till

permanentboende med kommande utbyggnad av vatten och avlopp. Förslag till ytterligare bostäder beskrivs samt möjligheter till förbättrade förbindelser mellan planområdet och tätorterna Ölme och Kristinehamn.

Planområdet har delats upp i sex olika delområden där varje delområde och dess utveckling beskrivs mer i detalj. Kommunen tänker sig utbyggnad av VA i delområde ett och två där det även föreslås möjlighet till omvandling av fritidshus till permanentboende samt komplettering av ny bebyggelse. Inom delområde tre föreslås ingen förändring medan vissa förändringar kan ske inom delområde fyra, fem och sex.

Planeringsunderlag och allmänna intressen

Kartor

Länsstyrelsen anser att det finns en viss svårighet med att tyda de kartor som finns i planhandlingarna då färger knutna till olika skikt tenderar att likna varandra. Vissa kartor tenderar även att bli något små vilket gör att läsbarheten och framför allt orienteringen försvåras för läsaren.

Den översvämningskarta som finns på sidan 25 i planeringsförutsättningarna bör lämpligtvis ha samma färg som den på sidan 26 då den gula färgen är svår att utskilja i förhållande till andra färger på bakgrundskartan. Länsstyrelsen anser generellt att kartorna bör ses över för att öka tydligheten i plandokumentet.

***Kommentar:** Kommunen har till granskningskedet strukturerat om planförslaget och tagit fram ett antal nya kartor för att öka tydligheten.*

Markanvändning

Den markanvändning som föreslås i planen är framförallt bostadsbebyggelse genom fritidshusbebyggelse, permanentboende samt områden för jordbruk och natur. Länsstyrelsen anser att planen även bör belysa eventuella verksamheter i planområdet och ta ställning till utveckling av exempelvis gårdsbutiker knutna till jordbruket eller liknande.

***Kommentar:** Kommunen bedömer att planen tar erforderlig hänsyn till pågående jordbruksverksamheter och att det därmed finns utrymme och möjligheter till utveckling av verksamheterna.*

Jordbruksmark

Enligt 3 kap. 4§ miljöbalken är jordbruksmark av nationellt intresse och får endast tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen som inte kan tillgodoses någon annanstans.

Planen föreslår bevarande och utveckling av befintligt jordbruk. Länsstyrelsen anser att det är positivt att ny bebyggelse kring de inre gårdsmiljöerna begränsas till enstaka permanentboenden för att möjliggöra fortsatt drift av jordbruk samt generationsskiften.

***Kommentar:** Kommunen noterar synpunkten.*

Naturvärden

Vid exploatering av nya områden inom planområdet behöver dessa naturvärdesbedömas och eventuellt inventeras innan fortsatt planering görs. I en sådan bedömning kan det även behöva ingå en bedömning/inventering av om hotade eller fridlysta arter och lämpliga livsmiljöer för

dessa finns. Om sådana upptäcks behöver exploaterings inverkan på dessa bedömas och anpassas efter det. Länsstyrelsen rekommenderar att detta arbete görs i den fördjupade översiktsplanen för att på ett bättre sätt kunna se åtgärderna ur ett landskapsekologiskt perspektiv och därmed också utskilja förutsättningar för Grön Infrastruktur med mera.

I område 5a har Länsstyrelsen uppgifter om att den fridlysta bombmurklan finns och således behövs inventering av arten i detta område göras inför eventuellt fortsatt planering. Kommunen bör i nuläget använda tillgängliga data i Artportalen för att begränsa exploateringsplanering i områden med fridlysta och hotade arter.

Där exploatering föreslås bör en detaljerad analys för organismer skyddade i artskyddsförordningen göras. Detta gäller även fåglar, varför en fågelinventering krävs där exploatering planeras.

Miljöer som nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt ska enligt Länsstyrelsen undantas från exploatering eller skötsel som försämrar naturvärdena. Även skyddsvärda träd finns beskrivet i planhandlingarna och Länsstyrelsen anser att dessa bör skyddas i fortsatt planarbete.

Kommentar: *Översiktsplanering är som namnet antyder översiktlig till sin karaktär, och markens lämplighet för bebyggelse prövas mot allmänna intressen. Den fördjupade översiktsplanen pekar ut kommunens intentioner för området i ett långsiktigt perspektiv. Syftet med planen är att ta ställning till respektive fritidsbusområdes lämplighet för permanentboende och därefter initiera erforderlig detaljplanering. Översiktsplanen varken kan eller ska ersätta den redovisning som ska ske i efterföljande prövning. Det kommer därmed att finnas intressen och frågor att utröna i senare planeringskedan. Naturvärdena i planområdet har i handlingarna inventerats med hjälp av kända planeringsunderlag.*

Gällande artskyddsförordningen, se ovan om detaljeringsgraden hos en översiktsplan.

Nyckelbiotoper och naturvärdesobjekt visas hänsyn i planförslaget. Synpunkten om skydd i fortsatt planarbete noteras.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen kan konstatera att kommunen tagit fram en utredning över den byggda kulturmiljön inom planområde. Länsstyrelsen saknar dock ett underlag som beskriver befintlig fornlämningsmiljö, möjliga lägen för nya fornlämningar samt det samlade kulturlandskapet. Ett sådant underlag tillsammans med den redan framtagna bebyggelseutredningen skulle vara mycket användbart i fortsatta planeringsprocesser.

Utifrån det nu aktuella samrådsmaterialet går det inte att ta ställning till hur planområdets kulturmiljövärden kommer att påverkas, vare sig positivt eller negativt. Då det finns kända fornlämningar inom och i anslutning till planområdet vill Länsstyrelsen upplysa om att beslut om arkeologisk utredning enligt Kulturmiljölagen kan komma att fattas för delar av planområdet i samband med exploatering.

Värmlands museums byggnadsinventering och miljökonsekvensbeskrivningen pekar ut Klingtorpsviken som möjligt område för förtätning. Länsstyrelsen anser att kommunen i miljökonsekvensbeskrivningen gör ett otydligt ställningstagande rörande Klingtorpsviken och att det finns svårigheter att utläsa om planförslaget och Värmlands museums byggnadsinventering samverkar kring frågan.

Kommentar: *Kommunen avser inte att ytterligare utreda kulturmiljövärdena. Se också svar om detaljeringsgraden hos en översiktsplan ovan. Fornlämningar omfattas av formellt skydd enligt kulturmiljölagen*

och kända sådan redovisas i Värden och hänsynskartan "Kulturvärden och jordbruksmark" samt i respektive delområdeskartor (1-6). Planbeskrivningen har nytt textavsnitt gällande kulturvärden för att tydliggöra områdets värdefulla kulturmiljöer och dess skydd enligt kulturmiljölagen.

Värmlands museums byggnadsinventering utgör ett planeringsunderlag till den fördjupade översiktsplanen. Översiktsplanering handlar om att ta ställning till hur mark- och vattenområdets ska användas med hänsyn till allmänna intressen, och kan således landa i slutsatser och beslut som avviker från slutsatser i planeringsunderlagen.

Riksintressen

Natura 2000

Kommunen har enligt art- och habitatdirektivet ansvar för att det i planer och projekt, som kan ha betydelse för de utpekade områdena och dess bevarandestatus, redovisas konsekvenser för målsättningen vad gäller bevarandet. Detta ska göras på ett sådant sätt att påverkan på ingående naturtyper och arters gynnsamma bevarandestatus kan bedömas. Bedömningen ska ha en samlad form och en inriktning enligt 19 § förordningen om områdesskydd. Kommunen behöver fördjupa och detaljera analysen i MKB enligt ovanstående. Att vidta åtgärder eller verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd. Bebyggelse, utfyllnader, pålningar, grävningar, masshantering, dagvattenhantering, trädgårdsanläggningar m.m. i anslutning till Natura 2000-områden är åtgärder som typiskt sett kräver tillstånd. Det överordnade syftet med Natura 2000-området Ölmeviken är att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper, habitatarter och fågelarter som utgör grund för utpekandet av området.

Bland de faktorer som utgör hot mot naturtypen och dess bevarandetillstånd nämns läckage av näringsämnen från omkringliggande jordbruksmark och utsläpp av föroreningar från punktkällor, till exempel avloppsanläggningar.

Länsstyrelsen rekommenderar kommunen att hantera detta inom ramen för den fördjupade översiktsplanen då det i nuläget kan upplevas som om det fortsatt kommer att vara läckage utan ambition att åtgärda detta.

Kommentar: Kommunen bedömer att det inom ramen för den här fördjupade översiktsplanen är rimligt att bygga ut kommunalt vatten- och avlopp till bebyggelsen längs Hjälmarsnäs vägen i öster och delar av Klingtorpsviken. Den västra delen av området gränsar till Ölmeviken som har problem med övergödning och därmed påverkad vattenkvalitet. Dessa problem härrör främst från jordbruksverksamhet i området, men påverkar förutsättningarna för enskilda VA-anläggningar. Detta kan på sikt ställa krav på kommunala eller andra gemensamma alternativ på VA-lösning. Kommunen bedömer inte att den tekniska lösningen med ledningsnät till och från vattenverk vara en rimlig lösning för den västra sidan inom ramen för den här fördjupningen. Genom att inom vissa delområden bygga ut verksamhetsområde för vatten och avlopp tar kommunen successivt ansvar i området. Enligt **bevarandeplanen** för Natura 2000 - området Ölmeviken är det "Ölmevikens näringsrikedom och förekomsten av strandängar, som också till stor del hävdas, skapar goda förutsättningar för våtmarksfågel". Drygt 82 % av bevarandeområdet består av Ölmevikens vatten och resterande är strandvegetation och fuktängar som enligt bevarandeplanen framför allt återfinns i nordväst och väst i viken. Lägen för den värdefulla strandvegetationen framgår också av ängs- och betesmarksinventeringen enligt Natura 2000 definitioner. Den fördjupade översiktsplanen pekar inte på något ianspråktagande av de naturtyper som utgör grunden för Natura 2000 utpekandet. Kommunen bedömer därmed att påverkan på naturmiljö och Natura 2000 - området inte kommer att bli betydande.

Läckage av näringsämnen från omkringliggande jordbruksmark regleras inte av plan- och bygglagens bestämmelser och är därmed inte en fråga som hanteras av denna fördjupade översiktsplan.

Friluftsliv

Länsstyrelsen delar bedömningen som kommunens analys visat gällande planområdets friluftsvärden och slutsatsen att området bör säkras genom att de platser som är allmänt tillgängliga behålls som sådana.

Genom de angivna riktlinjerna bedöms friluftslivets intressen beaktas och värnas långsiktigt. Riktlinjerna ger målsättning och begränsningar vid framtida detaljplanering och bygglovgivning.

Det är mycket positivt att kommunen tydligt tar ställning för områdets natur- och kulturmiljövärden som utgör grunden för friluftslivet. Fördjupningen av översiktsplanen i Vålösundet Västra innebär ökat genomslag för friluftsmålen, i synnerhet de mål som anger att översiktsplaner och samhällsplanering i allmänhet ska redovisa och ta hänsyn till friluftslivets värden och behov.

Om GC-väg och eventuell förbindelse över Vålösundet realiserats kan även mål om en attraktiv och tillgänglig tätortsnära natur förväntas få ökat genomslag.

Sammanfattningsvis bedöms fördjupningen tillgodose riksintressen för friluftsliv enligt 3 och 4 kap MB samt skapa fortsatt goda möjligheter för människor att utöva friluftsliv i det berörda området.

Kommentar: *Synpunkterna noteras.*

Sjöfart/farled

Enligt Länsstyrelsen är det otydligt huruvida kommunen tar ställning eller ej gällande en fysisk koppling över Vålösundet. Miljökonsekvensbeskrivningen anger att en fysisk koppling mellan västra och östra Vålösundet behandlades tidigt i planprocessen men att den inte pekats ut i den fördjupade översiktsplanen. Kommunen har dock ändå valt att i planförslaget redovisa fyra potentiella områden för markreservat för antingen en bro eller färjeläge för att möjliggöra en eventuell förbindelse över Vålösundet.

Länsstyrelsen delar Trafikverkets bedömning att en förbindelse över Vålösundet är av strategisk karaktär och att en förbindelse oavsett hur den löses kommer att påverka riksintresset för sjöfart/farled som finns i Vålösundet. Om markreservaten enligt planbeskrivningen kvarstår bör denna ställas i tydligare relation till riksintresset. Miljökonsekvensbeskrivningen behöver även kompletteras i relation till den redovisning som finns i planförslaget och eventuella effekter och konsekvenser belysas.

Kommentar: *Kristinehamnns kommun har utvecklat och förändrat text och ställningstaganden gällande möjliggörandet för en förbindelse i såväl planbeskrivningen som i MKB:n. Detta för att tydliggöra att det är potentiella områden för nya förbindelser som pekats ut genom att mark reserveras, vilket fortsatt öppnar upp möjligheter kring eventuell framtida koppling över sundet.*

Den fördjupade översiktsplanen reserverar endast mark för ett eventuellt kommande behov. Inom överskådlig tid kommer en förbindelse inte bestå av något annat än en enklare turbåt/cykelfärja. En linfärja kommer inte att användas då de påverkar förutsättningarna för farleden negativt. En turbåt/cykelfärja har ingen påverkan på riksintresset utan kommer att fungera på samma sätt som befintlig turtrafik i Vålösundet gör redan idag. Om markreservaten någon gång i framtiden avses att tas i anspråk för en broförbindelse kommer dess förutsättningar och konsekvenser närmare beskrivas då. En MKB:s omfattning och detaljeringsgrad ska (enligt MB 6 kap § 12

pkt 1-4) vara rimlig utifrån aktuell kunskap, planens detaljeringsgrad, var i en beslutsprocess frågan befinner sig samt att vissa frågor kan bedömas bättre i samband med efterföljande planläggning och tillståndsprövning. Kristinehamns kommun anser inte att vidare konsekvensbedömning av en fast förbindelser behöver göras i detta skede.

Miljö kvalitetsnormer

MKN vatten

Länsstyrelsen anser att hänsyn till miljö kvalitetsnormerna för vatten generellt har hanterats på ett bra sätt i planen. Hanteringen av avloppsvatten genom nya VA-anslutningar till kommunens reningsverk är ett mycket positivt sätt att förbättra tillståndet i omgivande vatten.

Planen behandlar dock inte frågan om hur effekterna från jordbruket kan motverkas och närsaltsläckage minskas. Ett fortsatt närsaltsläckage gör det svårare att nå miljö kvalitetsnormerna.

Planen redovisar inga förslag för minskning av näringsläckage från avlopp i västra delen av området. Länsstyrelsen anser att kommunen behöver förtydliga om näringsläckage från avlopp kommer att öka eller belastningen förblir samma som i nollalternativet.

Kommentar: Se svar gällande Natura 2000.

Hälsa och säkerhet

Översvämning

Planen tar hänsyn till översvämningssituation för tillkommande bebyggelse men tar inte sikte på översvämningssituation för vägar i någon större utsträckning utan nämner enbart riskerna kortfattat i miljökonsekvensbeskrivningen. Precisering av vilka vägsträckor som ligger i översvämningssituation och om dessa ansluter till bostäder saknas. Länsstyrelsen anser att frågan behöver beskrivas mer detaljerat i planförslaget för att människor i en översvämningssituation ska kunna ta sig till och från bostaden.

Kommentar: Noteras. Enligt Boverkets tillsynsvägledning avseende översvämningssituationer (2018) ska även tillgängligheten till bebyggelsen analyseras i ärenden om planläggning eller bygglov. Syftet är att tydliggöra förutsättningarna för räddningstjänsten att hjälpa och eventuellt evakuera bebyggelsen vid fara för människors liv och hälsa. Gällande RSA utgör underlag för räddningstjänstens verksamhetsplanering enligt LSO (2003:778) vilken säkerställer riskhantering. Föreligger ingen fara för människors liv och hälsa gäller den enskildes ansvar för försörjning och skadeförebyggande åtgärder av indirekta risker.

Kommunen har sedan samrådsskedet inom ramen för ordinarie risk- och sårbarhetsarbete fram en omfattande översvämningssituation med fördjupad lokal kunskap om risker vid ett antal översvämningssituationer. Vilket resulterat i att planbeskrivningen uppdaterats med hänsyn till denna. Exempelvis så används i granskningen väternivån 46,3 m.ö.b, vilket motsvarar en 500-årsnivå med vind.

Avloppsreningsverk

Länsstyrelsen har konstaterat att det är kapacitetsbrist på Fiskaretorpets avloppsreningsverk med stora mängder bräddat ofullständigt renat avloppsvatten som följd. Länsstyrelsen har dock kännedom om att kommunen arbetar med problematiken kring reningsverket. Detta framkommer inte av planhandlingarna. Innan utökning av antalet byggrätter sker bör kommunen visa hur man avser att komma till rätta med kapacitetsbristen på Fiskaretorpets reningsverk samt ha en tidplan för detta. Anslutning av befintliga enskilda avlopp är trots kapacitetsproblemen

positivt på grund av att det kommunala avloppsreningsverket har en betydligt bättre reningsgrad än de enskilda avloppsanläggningarna.

Kommentar: Kommunen är väl medvetna om kapaciteten hos Fiskartorpets reningsverk, vilket även redovisas i planhandlingarna. Om kommunens fortsatta planering möjliggör en bebyggelseutveckling som också innebär tillkommande bostäder och verksamheter kommer krav att ställas på reningsverkets kapacitet i ett senare skede enligt gällande lagstiftning.

Lagen om allmänna vattentjänster

Kommunen anger i planeringsförutsättningarna vilka områden de anser inrymmas i begreppet ”ett större sammanhang” enligt 6§ i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Länsstyrelsen gör dock en annan bedömning och anser att alla de beskrivna områdena inryms inom begreppet ”ett större sammanhang”. Detta innebär att kommunen inte kan friskriva sig från skyldigheten att ordna vattentjänster enligt 6§. Kristinehamns kommun har för närvarande ingen VA-plan som beskriver kommunens avsikter med olika områden.

Länsstyrelsen kan utöva tillsyn enligt 51§ om kommunen inte fullgör skyldigheten som anges i 6§. Kommunen bör därför se till att vatten- och avloppslösningarna utförs med god kvalitet i området för att säkerställa människors hälsa och miljö.

Kommentar: Länsstyrelsens bedömnings noteras och texterna om VA förtydligas. Kommunen har under 2014-2015 genomfört ett omfattande utredningsarbete (delfinansierat av Länsstyrelsen) av VA-förutsättningarna vid landsbygd och fritidsbusområden vid Vänern och Skagern. I samband med utredningen konstaterades områdena längs Hjälmarsnäs vägen (Olovsrud/Bockserud) och Klingtorpsviken är att betrakta som §6-områden och möjliga att ansluta till kommunens VA-anläggning i Kristinehamn. I den västra delen av planområdet klassas området västra Svarteberg/Rudsnäset som §6-område medan östra Svarteberg och Sunnäs inte bedöms utgöra §6-områden. Utredningen pekar på att det är orimligt att ansluta västra Svarteberg/Rudsnäset till kommunens anläggning och föreslår istället att gemensambetslösningar bör skapas i hela eller delar av områdena. Kommunen bedömer att det inom ramen för den här fördjupade översiktsplanen är rimligt att bygga ut kommunalt vatten- och avlopp till bebyggelsen längs Hjälmarsnäs vägen i öster och delar av Klingtorpsviken. Kommunen bedömer inte att den tekniska lösningen med ledningsnät till och från vattenverk vara en rimlig lösning för den västra sidan inom ramen för den här fördjupningen. Genom att inom vissa delområden bygga ut verksamhetsområde för vatten och avlopp tar kommunen successivt ansvar i området. Kommunen arbetar med att ta fram en vattentjänstplan (med delfinansiering från Länsstyrelsen) och kommunen avser att i det arbetet ta ställning till hur VA-försörjning ska ske i Svarteberg/Rudsnäset samt i de andra identifierade §6-områdena som har identifierats i kommunen.

Strandskydd

Stora delar av området är bebyggt och där gäller det generella strandskyddet om 100 meter där det inte finns detaljplaner. Strandskyddsupphävande för dessa områden kommer att behandlas i den framtida detaljplaneringen. Kommunens målsättning är att befintliga passager till stranden även fortsättningsvis kommer att vara tillgängliga för allmänheten och ska säkras genom detaljplanering.

Tre områden omfattas av utökat strandskydd till 300 meter. Planens avsikt är att områdena inte ska exploateras där utökat strandskydd råder. Länsstyrelsen ser positivt på att områdena fredas från ny bebyggelse och andra anläggningar.

Kommentar: Länsstyrelsens positiva inställning till att freda områden från ny bebyggelse noteras. Vad gäller andra anläggningar så har kommunen mellan samråd och granskning valt att peka ut områden för utveckling av

hamnar för fritidsbåtar. Det innebär att det finns områden utpekade inom det utökade strandskyddet för utveckling av hamnar för fritidsbåtar.

Trafikverket

Trafikverket har tagit del av rubricerat förslag till fördjupad översiktsplan (FÖP) som i huvudsak syftar till att ta ställning till respektive fritidshus lämplighet för permanentboende och de förutsättningar som följer därav. Fördjupningen skall ligga till grund för kommande detaljplanläggning.

Planområdet omfattar södra delen av udden mellan Varnumsviken och Ölmeviken. I planområdet finns ingen statlig infrastruktur i form av vägnät eller järnvägsnät. I öster avgränsas planområde av Varumsviken som omfattas av ett riksintresseutpekande för hamn.

Tillgänglighet via E 18

Hela området tillgängliggörs via ett mindre i huvudsak enskilt vägnät som i norr ansluter via Hjälmarsnävägen och därifrån antingen via Strandvägen in till Kristinehamn eller via "Kroksvikskorset" till E 18.

För anslutningen till E 18 har nyligen en åtgärdsvalsstudie genomförts i regi av Trafikverket och denna har visat på problematik som främst rör trafiksäkerhet. Denna har föreslagit åtgärder för att öka säkerhet och bibehålla framkomlighet på E 18. För närvarande pågår planering av genomförandet av åtgärder här. Dessa rör bland annat hastighetsefterföljning.

Kommunens ambition i FÖP'en är inte att kraftigt utöka bebyggelsen på ett omfattande sätt inom Västra Vålösundet men en viss ökning av antalet boende inom området kan innebära en ökning av trafikmängder vilket är en faktor att ta hänsyn till i fortsatt planering. I nuläget finns inga trafikmätningar att utgå från och MKB beskriver inte i någon större omfattning ev påverkan och konsekvenser av en ökad trafik på den olycksdrabbade anslutningen till E 18.

***Kommentar:** Kommunen noterar att det efter att Trafikverkets yttrande formulerades har tillkommit kameror för hastighetsövervakning i kroksvikskorset. Därmed har trafiksäkerheten sannolikt höjts i den tidigare olycksdrabbade anslutningen till E18.*

Förbindelse över Vålösundet

I planhandlingarna presenteras fyra förslag på platser för en ny förbindelselänk över Vålösundet. Alternativen bro och färja utreds i ett tidigt skede gemensamt. En förbindelse oavsett hur den löses kommer att påverka riksintresset för hamn och i förlängningen riksintresset sjöfart/farled varför Trafikverket bedömer att frågan måste noga utredas och utvärderas med framförallt Sjöfartsverket och Vänerhamn m fl som samrådsparter. Effekter och konsekvenser bör lyftas i en MKB.

För närvarande pågår planering inom Trafikverket för att genomföra en åtgärdsvalsstudie som rör godsfrågor i Värmland där gods på Vänern ingår som en väsentlig aspekt. Förutsättningarna för sjöfarten till Kristinehamns hamn är av intresse att följa och de är också viktiga att ta hänsyn till i arbetet med denna fördjupning.

En ny förbindelse skulle också på ett mycket tydligt sätt öka attraktiviteten på västra sidan av sundet och kanske bidra till ett ökat bebyggelsetryck. Frågan är därför av strategisk karaktär för

den fördjupade översiktsplanen och Trafikverket ser därav ett behov av att den hanteras fullt ut inom ramen för denna process.

Kommentar: *Kristinehamns kommun har utvecklat och förändrat text och ställningstaganden gällande möjliggörandet för en förbindelse i såväl planbeskrivningen som i MKB:n. Detta för att tydliggöra att det är potentiella områden för nya förbindelser som pekas ut genom att mark reserveras, vilket fortsatt öppnar upp möjligheter kring eventuell framtida koppling över sundet.*

Den fördjupade översiktsplanen reserverar endast mark för ett eventuellt kommande behov. Inom överskådlig tid kommer en förbindelse inte bestå av något annat än en enklare turbåt/cykelfärja. En linfärja kommer inte att användas då de påverkar förutsättningarna för farleden negativt. En turbåt/cykelfärja har ingen påverkan på riksintresset utan kommer att fungera på samma sätt som befintlig turtrafik i Vålösundet gör redan idag. Om markreservaten någon gång i framtiden avses att tas i anspråk för en broförbindelse kommer dess förutsättningar och konsekvenser närmare beskrivas då. En MKB:s omfattning och detaljeringsgrad ska (enligt MB 6 kap § 12 pkt 1-4) vara rimlig utifrån aktuell kunskap, planens detaljeringsgrad, var i en beslutsprocess frågan befinner sig samt att vissa frågor kan bedömas bättre i samband med efterföljande planläggning och tillståndsprövning. Kristinehamns kommun anser inte att vidare konsekvensbedömning av en fast förbindelser behöver göras i detta skede.

Sammantagen bedömning

Frågor om anslutning vid Krokvikskorset behöver bevakas beroende på vilken omfattning av bebyggelseutveckling som möjliggörs inom Västra Vålösundet.

En ny förbindelse över Vålösundet behöver utredas ytterligare med utgångspunkt i riksintresse för hamn/farled.

Kommentar: *Noteras. Se svar ovan.*

Övrigt

För ytterligare information och planeringsunderlag se "Transportsystemet i samhällsplaneringen" på Trafikverkets hemsida www.trafikverket.se/samhallsplanering

Kommentar: *Kristinehamns kommun tackar för informationen om planeringsunderlag.*

SGU

Vi avstår från att yttra oss i ärendet men vill ändå hänvisa till kommunspecifik information som finns på vår hemsida:

<http://www.sgu.se/grundvatten/vattenskyddsomraden/remisser-till-sgu-om-grundvattentakter/>

<http://www.sgu.se/samhallsplanering/planering-och-markanvandning/kommunal-planering/geologi-for-kommunal-planering/>

Kommentar: *Kristinehamns kommun tackar för informationen.*

Synpunkter från kommunala nämnder, bolag etc

Under utställningstiden kom 7 yttranden som innehöll synpunkter från kommunala nämnder och bolag etc. Utöver detta hade 4 kommunal nämnd inget att erinra.

Miljö- och byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsnämnden beslutar att lämna följande kommentarer och önskemål om förtydligande i planhandlingarna:

- Gällande små avloppsanläggningar anges generellt i handlingarna att hög skyddsnivå för fosfor gäller inom hela planområdet. Detta stämmer inte och skrivningen bör istället ändras till att avloppen prövas i varje enskilt fall utifrån lagstiftningen och platsspecifika förutsättningar.

Kommentar: Planhandlingarna är reviderade i enlighet med synpunkten.

- I dokumentet "Planförutsättningar" på sidorna 9 och 10 presenteras information om dricksvattenförhållanden och avlopp på ett sätt som är allt för svepande och inte tillräckligt underbyggt för att platsa i detta dokument. Informationen om dricksvattenkvaliteten är inte en fråga som har utretts utan baseras på information från ett antal boende i trakten.

Kommentar: Uppgifterna om dricksvatten och avlopp kommer från miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen. Planhandlingen har kompletterats i enlighet med synpunkten.

- I dokumentet "Planförutsättningar" på sidan 24 beskrivs radon i allmänna ordalag utan någon analys av de förutsättningar som råder i området eller skrivning om byggande av radonskyddade eller -säkra hus. Texten bör kompletteras med detta.

Kommentar: Planhandlingarna är reviderade med hänsyn och kommunala ställningstaganden och det framgår nu i texten när byggande av radonskyddade- eller säkra hus krävs i enlighet med synpunkten.

- På sidan 24 finns vidare underrubriken "Lukt". Stycket om luktstörningar från enskilda avlopp bör strykas helt då detta förutsätter att avloppen inte fungerar och är ovidkommande i ett plandokument. Vidare bör formuleringen av lukt från jordbruk och djurhållning inte beskrivas som en olägenhet. Området är ett odlingslandskap och den typen av verksamheter ska säkerställas och premieras genom denna plan varför det är olämpligt att de ska tillskrivas negativa epitet. De är en väsentlig del av områdets karaktär.

Kommentar: Avsnittet om lukt utgår ur planhandlingarna i enlighet med synpunkten.

- Under punkten "Djurhållning" på samma sida bör den allmänna informationen om allergenet helt strykas. Det planeras inga nya bostäder tätt inpå lantbruket varför informationen om allergener är irrelevant. En bild av den faktiska djurhållning som finns i området kan istället presenteras.

Kommentar: Avsnittet om djurhållning är borttaget.

- Punkterna "Luft" och "Buller" på sidan 27 bör kompletteras med en analys av området.

Kommentar: Synpunkten noteras. Planhandlingen har kompletterats med textavsnitt gällande hänsyn och kommunala ställningstaganden vad gäller både "Luft" och "Buller".

Tekniska nämnden

Nämnden lämnar nedanstående synpunkter till planeringsavdelningen på föreliggande samrådsförslag med tillägget att hela avsnittet gällande koppling över sundet i planförslaget (Del 1 - sid 19-22) tas bort.

Tekniska förvaltningens respektive avdelningar lämnar följande synpunkter på samrådsförslaget:

Renhållningen

Renhållningen ser en fördel i att avfallshanteringen samordnas till grupphämning samt att platser för grupphämtning iordningställs i samarbete med renhållningen. Vägar till och från dessa platser ska uppfylla krav som ställs i TNRA (tekniska nämndens renhållningsanvisningar) för att möjliggöra körning av sopbil.

***Kommentar:** Noteras. Planbehandlingen har kompletteras med textavsnitt gällande hänsyn och kommunala ställningstaganden vad gäller avfallshantering.*

VA:

Då vägarna fortsättningsvis ska vara enskilda bör detaljplanen för området vara klar innan VA-utbyggnaden startar med tanke på ledningsrätter osv. VA-avdelningen har tidigare erfarenheter av att anlägga VA innan detaljplan har slutförts.

Kapacitetsutredningen för Fiskartorpet och den eventuella utbyggnaden av bassänger bör vara utredd innan exploateringen startar. Därför bör man fundera på om årtal 2020 ska stå med som startår för VA-utbyggnaden. Det är även viktigt att ta höjd för alla andra exploateringar i kommunen som ska nyttja Fiskartorpets reningsverk så att vi inte under- eller överdimensionerar.

***Kommentar:** Sedan samrådet har frågan om huvudmannaskap förändrats till att det bör vara kommunalt huvudmannaskap inom delar av planområdet.*

Tidsplanerna som redovisats i samrådshandlingarna har tagits bort i enlighet med synpunkten.

I del 1 Planförslag, sid 7, står det att nybyggnation ska ha lägsta golvhöjd på +47,17 m.ö.h och att nybyggnation ska undvikas i lågpunkter där risk för vattenansamling vid skyfall råder. I del 2 Planförslag, sid 9, högra delen andra stycket, står att lägsta nivå för pumpstn är + 47,62 m.ö.h. Varför är det två olika lägstanivåhöjder? Bör vi följa "Stigande vatten" i båda avseenden, då pumpstationer ska ligga i lågpunkter. VA-utbyggnaden följer i stort sett rådande maktförhållanden och topografi. Meningen (i texten) med LTA-stationer samt pumpstationer är för detaljerat i en FÖP och det kan räcka med att ange pumpstation som samlingsnamn och sedan gå mer in i detalj i kommande detaljplan. På Strandudden har särskilda avtal tecknats med de fastighetsägare som har placerat sin LTA under lägstanivån, så det kan komma i fråga om VA-utbyggnaden blir utmed Klingtorpsviken.

Nya VA-taxan med anslutningsavgifter ska vara utredd och klar.

Överföringsledningen, tekniken, riskanalys, kostnaden samt eventuell redundans för spillvattennätet ska beaktas innan exploateringen. Överföringsledningen i Vålösundet korsar en farled så det krävs utredning, riskanalys, vattendom m m. Det kan ta tid innan allt är i sin ordning och är också en anledning till att år 2020 bör beaktas.

Utökat VA-verksamhetsområde förutsätts hanteras inom ramen för kommande detaljplaner.

Kommentar: Synpunkterna noteras. Ställningstaganden om hanteringen av översvämningsrisker i området är reviderat i enlighet med de ställningstaganden som kommunen redovisar i översvämningsanalysens PM fakta om Väneren.

Tidsplanerna som redovisats i samrådshandlingarna har reviderats i enlighet med synpunkten.

Gata/park/ fritid:

Under avsnittet "Hållbar infrastruktur" går att läsa; För de områden där enbart sker en omvandling från fritidsbus till permanentboende ska möjligheterna att ta ut kostnader för en höjning av vägstandarderna utredas i samband med planläggningen. Det är viktigt att notera att den fördjupade översiktsplanen föreslår enskilt huvudmannaskap för vägnätet inom området (detta tillstyrks), varför det är osäkert om en standardhöjning av vägnätet kan initieras och genomföras av kommunen.

Kommentar: Synpunkten noteras. Sedan samrådet har frågan om huvudmannaskap förändrats till att det bör vara kommunalt huvudmannaskap inom delar av planområdet.

Nämndens behandling

Björn Johansson M yrkar på att följande läggs till i nämndens yttrande på samrådsförslaget: hela avsnittet gällande koppling över sundet i planförslaget (Del 1 - sid 19-22) tas bort.

Ove Bengtsson (KD) yrkar bifall till Björn Johanssons M yrkande.

Nämnden beslutar enligt arbetsutskottets förslag med Björn Johanssons M tilläggsyrkande.

Kommentar: Synpunkterna gällande förbindelse noteras. Kristinehamns kommun har utvecklat och förändrat text och ställningstaganden gällande möjliggörandet för en förbindelse i såväl planbeskrivningen som i MKB:n. Detta för att tydliggöra att det är potentiella områden för nya förbindelser som pekas ut genom att mark reserveras, vilket fortsatt öppnar upp möjligheter kring eventuell framtida koppling över sundet. Kommunen tydliggör i handlingarna att det i ett kortare perspektiv rör sig om ett möjliggörande för en färjelinje mellan östra och västra Vålösundet. På längre sikt eftersträvas att mark reserveras för att möjliggöra en fast förbindelse någon gång i framtiden. En fast förbindelse är sannolikt inte samhällsekonomiskt relevant utifrån den utveckling som denna fördjupade översiktsplan föreslår, men reservat för fast förbindelse syftar till att skapa markberedskap på ännu längre sikt än så.

Vänerhamn

- Kristinehamns hamn räknas som ett riksintresse, Vänerhamn accepterar inte ”kopplingar” över Vålösundet som påverkar hamnverksamheten och sjöfarten negativt.
- Utbyggnad av bryggor kan ha en negativ effekt på sjöfarten.

Kommentar:

Den fördjupade översiktsplanen reserverar endast mark för ett eventuellt kommande behov. Inom överskådlig tid kommer en förbindelse inte bestå av något annat än en enklare turbåt/cykelfärja. En linfärja kommer inte att användas då de påverkar förutsättningarna för farleden negativt. En turbåt/cykelfärja har ingen påverkan på riksintresset utan kommer att fungera på samma sätt som befintlig turtrafik i Vålösundet gör redan idag. Om markreservaten någon gång i framtiden avses att tas i anspråk för en broförbindelse kommer dess förutsättningar och konsekvenser närmare beskrivas då.

Det finns en lång rad aspekter att ta hänsyn till vid en aktualisering. Intresset för att nyttja vattenområdet präglas av en mångfald av verksamheter, värden och anspråk. Översiktsplanering är som namnet antyder översiktlig till sin karaktär, och markens lämplighet för bebyggelse prövas mot allmänna intressen. Den fördjupade

översiktsplanen pekar ut kommunens intentioner för området i ett långsiktigt perspektiv. Kommunen menar att en förbindelse är av strategisk karaktär, det syftar till att binda ihop västra Vålösundet med Kristinehamn vilket skulle ge förutsättningar för pendling, turism, rekreation och friluftsliv. Synpunkten gällande bryggor noteras.

Värmevärden AB

Kristinehamns Värme AB har inga synpunkter på framlagda samrådshandlingar för Västra Vålösundet.

Kommentar: Noteras

Kulturnämnden

Arbetsutskottet har inget att erinra utifrån det vi har att bevaka.

Kommentar: Noteras

Socialnämnden

Då fördjupning av översiktsplan inte har direkt bäring på socialnämnden har den inget att erinra.

Indirekt vill socialnämnden dock påpeka att en ökat antal permanentboende kan komma att kräva mer kommunal service och stöd. Då avståndet med bil, i den SWOT-analys som görs i Del 2 i översiktsplanen, anses vara en svaghet så kan det även anses som hot i samma analys. Låg tillgänglighet och långa avstånd med bil ökar kostnader för exempelvis hemtjänst.

Kommentar: Noteras

Bergslagens räddningstjänst

Bergslagens Räddningstjänst har inget att erinra i förslaget till fördjupning av översiktsplanen.

Det kan dock komma förslag till åtgärder i senare skeden vid detaljplansändringar eller bygglovsärenden där räddningstjänsten yrkar på möjlighet till framkomst för räddningstjänstens fordon, möjlighet att angöra vid ytvattenställen för släckvatten alternativt brandposter och annat som kan relateras till skadeavhjälpande åtgärder vid en eventuell olycka.

Kommentar: Noteras

Synpunkter från politiska partier och föreningar/intresseorganisationer

Värmlands museum

Värmlands Museum är positiv till planens syfte och resultat. Vi menar att det finns en bra avvägning mellan önskan om att finna utvecklingsbara områden med möjlighet till kommunalt VA- nät och hänsyn till bland annat natur- och kulturmiljö. Även befintliga verksamheter och karaktärsskapande uttryck för området har vägts in. Hit hör det levande jordbrukslandskapet, den "vilda" skogsmarken och fritidshusbebyggelsen längs stränderna - företeelser som naturligtvis har stor betydelse för de enskilda brukarna/fastighetsägarna i området och det som "gör" Vålösundet.

Länsmuseet har inga stora invändningar på de sex delområdenas beskrivningar, riktlinjer eller utvecklingsbara värden. Inte heller på de två områden som utpekats som potentiella nybyggnadsområden. Vi vill dock framhålla vikten av att man i detaljplanen för område 2b tar hänsyn till befintliga terrängförhållanden och att byggnadernas storlek och utformning anpassas till det intilliggande sommarstugeområdet.

Vi vill också understryka det angelägna i att man i kommande planering av de olika delområdena genomför kulturmiljöutredningar som uppmärksammar fornlämningar, kulturhistoriskt värdefulla byggnader och andra kulturbärande element. På så sätt kan kulturmiljön användas som en tillgång för området istället för att, om de uppmärksammas för sent i planeringsprocessen, riskerar att bli belastningar för områdets utveckling.

Vi ser också att de kartor som finns i Planförslaget bör kompletteras så att de innehåller de fornlämningar som finns registrerade i Fornlämningsregistret. På s. 15 där delområde 4 Rudsnäset presenteras, saknas tex flera fornlämningar i södra delen där det eventuellt kan komma att bli aktuellt med kompletterande bebyggelse.

När det gäller en eventuell förbindelse över Vålösundet förefaller en bro på över 27 meters höjd vara ett stort ingrepp, såväl fysiskt som upplevelsemässigt i skärgårdsmiljön vid Vålösundet. I samband med, eller allra helst i början av, detta projekt bör en konsekvensutredning tas fram där också de kulturhistoriska aspekterna för respektive alternativ belyses.

Kommentar: *Synpunkterna noteras. Kartmaterialet är reviderat enligt synpunkterna om fornlämningar, i granskningshandlingen finns en ytterligare karta i Värden och hänsynskapet där fornlämningar också framgår, utöver delområdeskartorna.*

[Bryggförening Näckskärsbryggan](#)

Med anledning av er Fördjupade översiktsplan(FÖP) Västra Vålösundet vill vi kommentera er text om bad och båtbyggnaden i Hybble som vi kallar "Näckskärsbryggan". Ni har lagt in många fina bilder på vår brygga.

Vi är även mycket positiva till er FÖP samt kommande detaljplaner när VA är utbyggt.

Ni har nämnt bryggan i er FÖP

Del 1-Planförslag sidan 11 framgår under punkt b): "Området innehar en gemensam småbåtsbrygga

Del 2-Planeringsförutsättningar sidan 11 under punkten Båthamnar(Båtliv) framgår:

- Sidan 11 under punkten Båthamnar" ... ett fåtal hamnanläggningar i området, däribland i Hybble"
- samt ... "Ovan nämnda hamnar sköts som gemensamhetsanläggning eller genom andra privata lösningar"

-Sidan 19 punkt b) " .. innehar en gemensam småbåtsbrygga

Vill med dessa rader påpeka att bryggan **ej är en allmän anläggning**, utan byggd i privat regi av ett antal kringboende fastighetsägare. Båtplatserna är "öronmärkta" för vissa fastigheter, sen långt tillbaka i tiden. Naturligtvis får allmänheten beträda bryggan på egen risk, men det finns idag inga möjligheter att kunna nyttja bryggan för andra båtägare än de som har haft båtplatser sen tidigare.

Lite historik:

- Bryggan byggdes av Manny Industri i Kristienehamn i mitten av 50- talet. Drogs över isen och monterades på plats 1957. Ägaren till Mannys Industri var Manny Jonsson som bodde på fastigheten Hjälmarsnäsavägen 53. Mannys Industri togs över av hans son Bengt Jonsson som även tagit över fastigheten i Hybble

- Vissa närboende i Hybble ihop med Manny Jonsson finansierade och monterade bryggan på plats
- Bryggan ligger på kommunal mark. Bryggan ansluter till ett litet badberg som vi kallar "Näckskär"
- Ett antal mindre renoveringar av bryggan har skett under årens lopp
- Blev till slut ett behov av att göra något radikalt med träkonstruktionen och vissa delar av ståkonstruktionen. 2008 bildade vi en informell bryggförening där vi döpte bryggan till "Näckskärsbryggan". Föreningen består av 15 fastighetsägare i närområdet, som har varit sponsorer och arbetat med skötsel av bryggan. Tre(3) av dessa är permanentboende och nio(9) har örönmärkta båtplatser. Finns idag ej plats för några nya båtplatser förutom någon mindre eka i anslutning till land fästet
- Tyvärr har betongfundamenten glidit ut av isen under ett antal år, så snart måste man nog göra något åt upplagsytorna för stålkonstruktionen.

Kommentar: Kommunen tackar för informationen. Synpunkten gällande brygganläggningen noteras. Synpunkten överensstämmer i sak med beskrivningarna i planhandlingarna. (Vidare kan brygganläggningars lokalisering komma att bli en fråga för kommande detaljplanering.)

Klingstorps stugförening

Det var positiva signaler för anslutning av kommunalt vatten- och avlopp. Det var också tydliga kommentarer om att installation av VA innebär att stugorna måste kunna förberedas för kommande installation. Behov av extra ytor för våtutrymmen som toalett, dusch och kök måste tillgodoses. Översvämningsrisken bedöms av stugägarna som ringa hinder för om- och tillbyggnad.

Utbyggnad av befintliga stugor. För att klara av VA-installationen är det nödvändigt att utöka byggrätten med minst 30 kvm extra yta till våtutrymmen som toalett, dusch och kök. Det finns i dagsläget inga ytterligare utbyggnadsbehov utan man ser gärna att Klingstorpsviken behåller sin nuvarande karaktär.

Ytterligare förtätning bland nuvarande stugor önskades inte. Man var positiv till det område som kommunen pekat ut i sitt förslag, men det finns starka önskemål om att bebyggelse inte sker längre in på Klingstorpsvägen än vid infarten till stuga 1 och 2.

Beträffande översvämningsrisken är det låga vattenståndet i Vätern är en oroande faktor när stränder och närliggande marker växer igen med sly och gräs. Utan stora uppoffringar från de boende i området skulle området vara kraftigt igenväxt.

Det finns ingen gemensam båtbygga inom området. I underlaget nämns att det ska finnas en småbåtshamn, men det stämmer heller inte. De bryggor som finns i västra området är dessutom otillgängliga för båtar vid lågt vattenstånd.

Det finns ingen uppbackning i gruppen för att genomföra en gång- och cykelstig genom det s.k. träsket. Oron för ökad genomfartstrafik är för stor.

Utöver punkterna ovan så finns det inte heller något önskemål om bro- eller färjeförbindelse över sundet med östra sidan av Vålösundet.

Det fanns en felaktighet i materialet från kommunen. Man blandar ihop Klingstorpsviken med Svartskär. På textmaterialet är det ena a och på bilden är motsvarande område b!

Kommentar: Synpunkterna noteras. Sedan samrådsskedet har planförslaget omarbetats och det föreslås en något tätare bostadsutveckling i området. Västra Vålösundet är ett komplext område där flera olika starka intressen samspekar. Det är endast ett antal områden som är möjliga att bebygga med hänsyn till naturvärden, vatten- och avloppsutveckling, friluftsliv med mera. Att förtäta ett område kan visserligen innebära viss negativ inverkan på befintliga fritidsbus, men det är en total påverkan på områdets olika värden som vägs in i planförslaget. I detta fall har därför kommunen valt att peka ut ett tätare område som anses lämpligt för framtida bostäder.

Inom område 2b bedöms det även i granskningshandlingen som möjligt att ansluta området till kommunalt VA. Kommunen har sedan samrådsskedet tagit fram fördjupad lokal kunskap om risker vid ett antal översvämningsscenario. Vilket resulterat i att planförslaget uppdaterats med hänsyn till denna. Vilket innebär att det bedöms lämpligt att i detaljplan pröva möjligheten till utökade byggrätter för befintlig bebyggelse, detaljplanen ska ta hänsyn till översvämningriskerna.

Sedan samrådet har det skett en ändring av begreppet ”småbåtshamnar” till ”hamnar för fritidsbåtar” i plan- och bygglagstiftningen. En hamn för fritidsbåtar är i dagligt tal en brygga, kaj eller liknande med plats för flera mindre båtar för fritidsändamål, vilket finns inom delområdet. Planförslaget är uppdaterat med hänsyn till detta.

En möjlig utveckling av gång- och cykelstråk kvarstår i granskningshandlingen, det rör sig alltså inte om en bilförbindelse som skulle öka genomfartstrafik.

Synpunkterna gällande förbindelse noteras. Kristinehamns kommun har utvecklat och förändrat text och ställningstaganden gällande möjliggörandet för en förbindelse i såväl planbeskrivningen som i MKB:n. Detta för att tydliggöra att det är potentiella områden för nya förbindelser som pekas ut genom att mark reserveras, vilket fortsatt öppnar upp möjligheter kring eventuell framtida koppling över sundet. Kommunen tydliggör i handlingarna att det i ett kortare perspektiv rör sig om ett möjliggörande för en turbåt/cykelfärja mellan östra och västra Vålösundet. Mark reserveras för att fortsatt möjliggöra en fast förbindelse någon gång i framtiden. En fast förbindelse är sannolikt inte samhällsekonomiskt relevant utifrån den utveckling som denna fördjupade översiktsplan föreslår, men reservat för fast förbindelse syftar till att skapa markberedskap på ännu längre sikt än så.

Planhandlingen är uppdaterad i enlighet med synpunkten, Svartskär är A och Klingtorpsviken är B.

[Sällskapet för Naturskydd i Kristinehamn](#)

Sällskapet för Naturskydd i Kristinehamn, krets av Naturskyddsföreningen, framför följande synpunkter.

Det är bra att kommunen planerar för anslutning till kommunalt vatten och avlopp väster om Vålösundet eftersom allt fler väljer att bo här året runt. En utvidgning av VA-verksamheten innebär också möjligheter till en förtätning av bebyggelsen. Stränderna inom området är till stor del privatiserade.

– – **Som framhålls är det därför mycket viktigt att i kommande detaljplaner hävda de öppningar mellan tomter som finns för allmänhetens tillgång till stranden. Det är också viktigt att man inte kommer tillåta byggnation på de obebyggda strandavsnitten där strandskyddet är utvidgat till 300 m.**

Utöver förtätning redovisas två områden med möjlighet till en mera omfattande nybyggnation, nämligen vid Juviken (5a) samt Klingtorpsviken (2a). Till Klingtorpsviken anses det möjligt att bygga ut det kommunala VA-nätet dock inte till Juviken. I områden där det kommunala VA-nätet inte kommer att byggas ut förordas i planen fritidshus.

*– – **Analogt med detta är** därför en mer omfattande nybyggnation i Juviken vid Ölmeviken olämplig. Ölmeviken är en av de få Vänervikar som enligt vattendirektivet bedömts ha otillfredsställande ekologiskt status beroende på övergödning. Viken är också Natura 2000 område. Sammantaget bör därför ytterligare bebyggelse undvikas vid Ölmeviken. Även i övrigt måste förtätningar, där kommunalt avloppsnät inte planeras, bedömmas mycket restriktivt.*

Kommentar: För kännedom så är planhandlingen uppdaterad så att Svartskär är A och Klingtorpsviken är B, det är 2(b) som är möjlig för mer omfattande nybyggnation.

Synpunkterna om att freda områden från ny byggnation vid utvidgat strandskydd noteras. Vad gäller andra anläggningar så har kommunen mellan samråd och granskning valt att peka ut områden för utveckling av hamnar för fritidsbåtar. Det innebär att det finns områden utpekade inom det utökade strandskyddet för utveckling av hamnar för fritidsbåtar.

Synpunkterna gällande Juviken och Ölmeviken noteras, Västra Vålösundet är ett komplext område där flera olika starka intressen samspekar. Delområdet som Juviken ligger inom är omfattande och generellt så framgår det av planhandlingarna att området bör bibehållas som fritidshusområde. Kopplat till det mindre område som anses inrymma möjlighet att kompletteras med ytterligare bostäder framgår det att kompletteringen ska föregås av detaljplan och att en gemensam VA-lösning ska skapas som ska hålla hög skyddsnivå. Planhandlingarna har kompletterats med hänsyn och kommunala ställningstaganden där det framgår att framtida byggnationer kan komma att behöva prövas mot påverkan på Natura- 2000 området.

Ölmeviken och Varnumsviken (Vålösundet) har otillfredsställande ekologiskt status på grund av övergödning. Övergödningens problematiken för Hjälmarsfjorden är inte utredd eftersom den inte utgör en egen vattenförekomst. Vätern som helhet (Inkl. Hjälmarsfjorden) har sänkts från god till måttlig status på grund av att vatten- ståndsvariationerna avviker kraftigt från de naturliga. Under rubriken ”MKN VATTEN” står att förslag till ny MKN är att Varnumsviken skall uppnå god ekologisk status år 2027 och att Vätern som helhet skall nå god ekologisk status 2021.

*– – **Den 13 december 2016** beslutade vattendelegationen i Västerhavets vatten-distrikt om förvaltningsplan 2016-2021 enligt ovan lagda förslag. Länsstyrelsen i Värmland betonar att ”vattenförvaltningen går in i en ny fas där ansvariga myndigheter och kommuner behöver se till att takten på vattenåtgärder ökar”. – **För att god ekologisk status** för vikarna skall kunna uppnås 2027 krävs kraftfulla insatser av kommunen. Målet för Vätern som helhet kan endast påverkas marginellt av kommunen, då det sannolikt kräver en ny vattendom för Vätern.*

Kommentar: Kommunen kan konstatera att ny förvaltningsplan tagits där MKN för Varnumsviken är beslutad god ekologisk status 2039. En eventuell VA-anslutning är en åtgärd för att komma tillrätta med MKN vatten i Varnumsviken. Kommunen delar slutsatsen om att kommunens påverkan på möjligheten att nå MKN för Vätern är ytterst begränsad. Kommunen är engagerade i Vänerrådet, vilken är en samverkansgrupp initierad av Vänersamarbetet, Länsstyrelsen Värmland och Länsstyrelsen Västra Götaland. Det huvudsakliga syftet har varit att ta fram en naturanpassad och säker tappningsstrategi för Vätern, vilket det beslutats om i slutet av 2022.

Under rubriken ”Planeringsförutsättningar” redovisas för Fiskartorpets reningsverk att: ”Redan idag har utsläppsvärdet vid provtagning av bräddvatten tangerat/överskridit gränsen för fosforvärdet.” Och att: ”Kapaciteten på reningsverket påverkar förutsättningarna för ytterligare anslutningar och vid utbyggnad av VA-verksamhetsområden bör en avvägning göras av nyttan av kommunalt omhändertagande av avloppsvatten i förhållande till ökad belastning på Fiskartorpet”

– **Ställningstagandet är mycket problematiskt** och motverkar Vattendirektivets mål att vikarna skall uppnå god status 2027. De höga fosforutsläppen vid bräddning motverkar redan nu målet. En utbyggnad av reningsverket och en ökad satsning på att separera kommunens spillvattennät och dagvattennät är därför nödvändig.

Kommentar: Kommunen är väl medvetna om kapaciteten hos Fiskartorpets reningsverk, vilket även redovisas i planhandlingarna. Om kommunens fortsatta planering möjliggör en bebyggelseutveckling som också innebär tillkommande bostäder och verksamheter kommer krav att ställas på reningsverkets kapacitet i ett senare skede enligt gällande lagstiftning.

Flera platser inom planområdet är utsatt för översvämningsrisker. Kartor med texten, vattennivån vid 100 års flöde, respektive 200 års flöde redovisas.

– – Sannolikt visar kartorna de planeringsnivåer som Länsstyrelserna redovisar i handboken ”Stigande Vatten”, i dessa nivåer ingår en uppskattad vindeffekt på hela 0,75 m, en effekt som är mycket kortvarig och har låg sannolikhet. Karttexten är missvisande och kan leda till felaktiga prioriteringar. Ordet ”vattennivå” skall därför ersättas med ”planeringsnivå” och förtydligas med nivån uttryckt i RH 2000. Den beskrivande texten är förvirrande och bör styras upp samt kompletteras med de parametrar som ingår i Länsstyrelsernas planeringsnivåer.

Kommentar: Ställningstaganden om hanteringen av översvämningsrisker i området är reviderat i enlighet med de ställningstaganden som kommunen redovisar i översvämningsanalysens PM fakta om Vänern. Se svar till Länsstyrelsen ovan.

Erfarenheterna från östra delen av Vålösundet visar att mycket av skogsmiljöerna försvann i en massiv avverkning. Föreningen anser att kommunen måste vara mer varsam i behandlingen av västra delen av sundet. Visserligen sägs i förslaget, att de små orörda trädmiljöerna som återstår ska bevaras, men när framtida byggnation kommer igång kan dessa miljöer snabbt förstöras.

– – I kommande detaljplaner bör därför områden som betecknas NATUR, ges nödvändiga skötselbestämmelser. Kommunen bör också avtala med enskilda markägare, så att skogen sköts med stor hänsyn till friluftsliv och estetiska värden, även utanför planlagt område.

Kommentar: Synpunkten noters men är som synpunktslämnaren beskriver i huvudsak en fråga för kommande detaljplanering.

Under rubriken ”Rekreation och Fritid” redovisas att naturområdena används primärt av de som bor här och att strandlinjen generellt är svåråtkomlig p.g.a. bebyggelse, eller att det saknas vägar och anläggningar vid stranden.

– – Det är angeläget att förutsättningarna för ett naturnära rekreation förbättras och då framför allt att lättillgängliga och attraktiva strandpartier skapas.

Det stora sammanhängande obebyggda området 1g, beskrivs enligt följande: ”Längs stranden finns ett brett vassbälte. I området finns en öppen gräsyta med spår av enklare grill som vittnar om platsens nyttjande.”

– – Denna plats bör utvecklas så att rekreationsvärdena förstärks. Parkeringsplats ordnas och vägen förbättras. Vasslätter i begränsad omfattning för sjöutsikt. Platsen har främst ett värde för boende inom området. Vintertid är dock platsen en mycket lämplig utgångspunkt för skridskoåkning även för en större allmänhet. Parkeringsmöjligheter för ett större antal skridskoåkare saknas i dag vid Hjälmarsfjorden, dessutom måste man passera privat tomtmark för att nå isen. Från platsen har också vintervägen till Välön tidigare gått ut. – Även vid Ölmeviken saknas lämplig parkering och bra möjlighet för skridskoåkare att ta sig ut på isen.

Kommentar: Område 1g föreslås fortsatt användas för friluftsliv och rekreation i enlighet med synpunkten.

Det kan förefalla orealistiskt med bro- eller färjeförbindelse över Vålösundet.

Det är dock klokt att reservera mark för ändamålet. En färja placerad enligt alternativ "D" förordas och då primärt för cyklister. Möjligheten att cykla till staden kan i någon mån eliminera de negativa konsekvenserna av den "stadsutglesning" som ett ökat permanentboende väster om Vålösundet medför.

Kommentar: Synpunkterna gällande förbindelse noteras. Kristinehamns kommun har utvecklat och förändrat text och ställningstaganden gällande möjliggörandet för en förbindelse i såväl planbeskrivningen som i MKB:n. Detta för att tydliggöra att det är potentiella områden för nya förbindelser som pekas ut genom att mark reserveras, vilket fortsatt öppnar upp möjligheter kring eventuell framtida koppling över sundet. Kommunen tydliggör i handlingarna att det i ett kortare perspektiv rör sig om ett möjliggörande för en turbot/cykelfärja mellan östra och västra Vålösundet. Mark reserveras för att fortsatt möjliggöra en fast förbindelse någon gång i framtiden. En fast förbindelse är sannolikt inte samhällsekonomiskt relevant utifrån den utveckling som denna fördjupade översiktsplan föreslår, men reservat för fast förbindelse syftar till att skapa markberedskap på ännu längre sikt än så.

Det är positivt att Vägverket planerar att förbättra trafiksäkerheten i Kroksvikskorset. I en framtid bör också separata cykelbanor anordnas längs Hjälmarsnäs vägen.

Kommentar: Trafikverket har sedan planförslaget var på samråd förbättrat trafiksäkerheten. Synpunkten om separerade cykelbanor längs med Hjälmarsnäs vägen noteras.

[Föreningen för byggnadskultur i Kristinehamn](#)

Föreningen anser förslaget vara väl genomarbetat och delar kommunens uppfattning att ny bebyggelse och nya anläggningar skall anpassas till den befintliga bebyggelsen, kulturmiljöer och landskapsbilden. De generella riktlinjerna rörande områdets blivande karaktär är i detta avseende väl utformade då hänsyn vid kommande detaljplanläggning skall tas till bebyggelsens kulturmiljövärden och även i de fall det krävs ytterligare utredas.

Föreningen anser det också tillfredsställande att vid bygglovsgivningen hänsyn skall tas till omgivande bebyggelses skala och landskapets kulturmiljövärden.

Planområdet är omfattande till sin storlek och inte homogent. Det är en fördel att det uppdelats i sex delområden, var och en med sina riktlinjer och utvecklingsbara värden. Dessa skall dock läsas tillsammans med de generella riktlinjerna, vilket borgar för en samsyn i den kommande tillämpningen.

Planeringsförutsättningarna i del 2 av planhandlingarna är utförligt och väl redovisade vad gäller planer, program och policys, som påverkar kommunens planering.

Den av Värmlands museum - på uppdrag av Kristinehamns kommun - gjorda översiktliga kulturmiljöutredningen för att identifiera karaktärsskapande bebyggelsemiljöer inom Västra Vålösundet är enligt föreningen en mycket viktig tillgång i planarbetet. Det är bra att rapporten är utförligt beskriven i planeringsförutsättningarna.

I en SWOT-analys av områdets framtida möjligheter anges mycket riktigt att "Kulturmiljöer skall ses som tillskott för ett stärkande av områdets identitet och lyfta historisk koppling."

Området Klingstorpsviken pekas ut i planförslaget för möjlighet till utökad bebyggelse.

Föreningen anser - liksom byggnadsantikvarisk kompetens - detta inte vara lämpligt med hänsyn till den kulturhistoriska miljön och karaktären av fritidsbebyggelsen. En utbyggnad avviker från kulturmiljöutredningens rekommendationer om vidare exploatering.

Sammanfattningsvis anser föreningen att planförslaget till sitt innehåll är väl underbyggt och kan ligga till grund för en fortsatt god utveckling av planläggningen inom Västra Vålösundet.

Kommentar: Kristinehamns kommun tackar för synpunkterna. Värmlands museums byggnadsinventering utgör ett planeringsunderlag till den fördjupade översiktsplanen. Översiktsplanering handlar om att ta ställning till hur mark- och vattenområdets ska användas med hänsyn till allmänna intressen, och kan således landa i slutsatser och beslut som avviker från slutsatser i planeringsunderlagen. Sedan samrådsskedet har planförslaget omarbetats och det föreslås en något tätare bostadsutveckling i området. Se svar till Klingtorps stugförening ovan.

Synpunkter från privatpersoner

Under samrådet inkom 12 yttranden från privatpersoner. Yttrandena kan läsas nästintill i sin helhet nedan, bortsett från personuppgifter vilket av hänsyn till personuppgiftslagen är borttagna.

Privatperson 1

Vi ser gärna att kommunen installerar vatten och avlopp i fastigheterna på Klingstorpsvägen.

Vi önskar även möjlighet att ansöka om bygglov för att bygga lite större hus än vad som nu är möjligt. Detta för att möjliggöra byggandet av bekvämare fritidsfastigheter eller mindre åretruntboende. Önskar inte att bygga stora villor men kanske ca 130 kvadratmeter.

Vi önskar även att ingen förtätning sker efter vår väg.

Kommentar: Synpunkterna noteras. Inom område 2b bedöms det även i granskningshandlingen som möjligt att ansluta området till kommunalt VA. Kommunen har sedan samrådsskedet tagit fram fördjupad lokal kunskap om risker vid ett antal översvämningsscenarion. Vilket resulterat i att planförslaget uppdaterats med hänsyn till denna. Vilket innebär att det bedöms lämpligt att i detaljplan pröva möjligheten till utökade byggrätter för befintlig bebyggelse, detaljplanen ska ta hänsyn till översvämningsriskerna.

Privatperson 2

Den oerhört stora olägenhet som Alternativ A skulle innebära för min familj och fastighet gör att jag är helt emot detta alternativ.

Kommentar: Kristinehamns kommun har utvecklat och förändrat text och ställningstaganden gällande möjliggörandet för en förbindelse i såväl planbeskrivningen som i MKB:n. Detta för att tydliggöra att det är potentiella områden för nya förbindelser som pekas ut genom att mark reserveras, vilket fortsatt öppnar upp möjligheter kring eventuell framtida koppling över sundet. Kommunen tydliggör i handlingarna att det i ett kortare perspektiv rör sig om ett möjliggörande för en turbot/cykelfärja mellan östra och västra Vålösundet. Mark reserveras för att fortsatt möjliggöra en fast förbindelse någon gång i framtiden. En fast förbindelse är sannolikt inte samhällsekonomiskt relevant utifrån den utveckling som denna fördjupade översiktsplan föreslår, men reservat för fast förbindelse syftar till att skapa markberedskap på ännu längre sikt än så.

Vid en aktualisering bör en lokaliseringsutredning göras för att tydliggöra var framtida förbindelser ska lokaliseras och då kan markreservaten justeras och minskas i omfattning. Den bebyggelse som finns inom reservatet kan vara kvar, underhållas och utvecklas utan åtgärder till följd av översiktsplanens ställningstaganden.

Privatperson 3

När vi läser i samrådshandlingen så framstår det som att man inte avser bygga ut kommunalt vatten och avlopp till vårt område. Vi skulle ställa oss mycket positiva till en sådan utbyggnad. Redan idag finns det 3 bofasta och det är fler som på sikt säkert kommer att vilja bosätta sig där permanent. Detta kan medföra en ökad belastning på miljön och vi vill inte bidra till en ökad näringsstillförsel till Väneren. Vi har idag sluten tank, men det vore bättre att införliva även dessa fastigheter i utbyggnaden som beskrivs för område 2b i förslaget.

Kommentar: Synpunkten noteras. Kommunens bedömning kvarstår i granskningshandlingen, inom ramen för den här fördjupade översiktsplanen bedöms tyvärr inte en teknisk lösning med ledningsnät till och från vattenverk till ert område vara en rimlig lösning.

Privatperson 4

Vi har en fastighet i det område som i samrådshandlingen avseende översiktsplan för Västra Vålösundet betecknas som 2a.

När vi läser i samrådshandlingen så framstår det som att man inte avser bygga ut kommunalt vatten och avlopp till vårt område. Vi skulle ställa oss mycket positiva till en sådan utbyggnad. Redan idag finns det 3 bofasta och det är fler som på sikt säkert kommer att vilja bosätta sig där permanent. Detta kan medföra en ökad belastning på miljön och vi vill inte bidra till en ökad näringstillförsel till Väneren. Vi har idag infiltration men det vore bättre att införliva även dessa fastigheter i utbyggnaden som beskrivs för område 2b i förslaget.

Kommentar: Synpunkten noteras. Se svar ovan till Privatperson 3.

Privatperson 5

Det är bra att ett förslag till översiktsplan har upprättats och är ute på remiss. Den innehåller många tankar och ideer, som man äntligen lyfter fram. Den nuvarande situationen är inte bra med ålderstigna områdesbestämmelser och tillfälliga lättnader i byggbestämmelserna. Detta har ställt och ställer till problem för de som är sommarboende i Kristinehamn och som har svårt att ta del av de skiftande förutsättningarna.

Det är därför önskvärt att arbetet med översiktsplanen fortskrider och att en detaljplan därefter arbetas fram utan dröjsmål, då man under en längre tid pratat om och sett behovet av en detaljplan för området.

I vårt fall har vi ett hus inom område 1f i översiktsplanen. Vi har under en längre tid diskuterat att renovera huset och om möjligt få fram husets karaktär som det såg ut på 1950-talet. Huset hade exempelvis en veranda mot sjön, som togs bort. Denna får idag inte återuppbyggas.

Byggbestämmelserna har hindrat och hindrar oss.

Vi var inte medvetna om, att man under en kort period gjort lättnader från bestämmelserna, som då hade gett oss förutsättningar att genomföra vårt projekt. Konsekvensen har blivit att vi idag har två alternativ, antingen riva huset och bygga nytt enligt gällande områdesbestämmelser eller renovera huset. En ny detaljplan ger oss helt andra förutsättningar.

Området Västra Vålösundet har en speciell karaktär på sin bebyggelse och är något av ett skyltfönster, vare sig man kommer med båt eller bil ut mot Picasso.

Östra Vålösundet har genom åren fått en helt annan karaktär med en mycket skiftande bebyggelse och en stark förtätning av området.

Hur vill man att Västra Vålösundet skall se ut framöver? Som jag nämnt tidigare har jag i mitt fall två val, antingen riva huset och bygga nytt eller renovera ett ålderstiget hus. Det alternativ, som de flesta förordar, är att riva huset och bygga nytt, ett lågt enplanshus, enligt de nuvarande bestämmelserna. Motivet för detta är, att man då får ett modernt hus utan några bekymmer och problem. Hur det passar in i omgivningen är då underordnat!

Det kan ta relativt lång tid, åtskilliga år, att få fram detaljplaner för alla områden, som ingår i översiktsplanen. Man bör därför börja med att ta fram planer för de områden, som är mest kritiska och känsliga, så att man får en önskvärd förändring av bebyggelsen.

Dragningen av vatten- och avloppsledningar till området styr, så vitt jag förstår, den fortsatta detaljplaneringen. En dragning med start från Kapurja till område 1f är att förorda, med tanke på möjligheten att kunna styra den framtida byggnadsutformningen i detta känsliga område. Detta för då med sig att detaljplanen för detta område kommer tidigt. Ju längre det dröjer ju mer vildvuxet blir området.

En tanke är annars att man mot bakgrund av kommande förändringar, detaljplaner, och den tid det tar att få fram dessa, skulle kunna göra undantag från gällande områdesbestämmelser, som man gjort tidigare, och styra bebyggelsen så att man redan nu får en långsiktigt lämplig utformning av området.

Utvecklingen är märklig, man erbjuds fiber, långt innan man erbjuds vatten och avlopp.

Kommentar: Kommunen noterar att vi delar åsikt om att ett förslag till översiktsplan är bra och behövs i området. Kommunen förstår angelägenheten om detaljplanering och delar åsikten om att sådana processer kan komma att ta lång tid. Det är korrekt att samordningen mellan VA-utbyggnaden bör samordnas med detaljplanernas färdigställande.

Synpunkterna angående dragningen av vatten- och avloppsledningar noteras. Gällande planer och områdesbestämmelser avses att gälla fram till dess att nya detaljplaner har tagits fram. Det är inte kommunen som ansvarar för fiber och det är heller inte ovanligt med fiberanslutning av fritidshusområden.

Privatperson 6

Icke utan viss tillfredsställelse noterar undertecknad att man i "Generell a riktlinjer" kan läsa att "Utgångspunkten etc ... **samt utbyggnad av nya bostadsområden ...** ".

Exempel på lämpligt område kan förslagsvis vara Bockserud 1:5. Nordvästra hörnet av fastigheten består av en liten ås, så belägen att den kringströvande allmänheten ändå har gott om plats att ströva nära vattnet, om så önskas. Grannfastigheterna i norr är belägna vid väg som lätt skulle kunna fortsätta in på Bockserud 1:5. Sex till åtta tomter skulle förmodligen vara ett lämpligt antal och därmed skapa även lite nytt kundunderlag för VA-anslutning.

Som lite kuriosa i sammanhanget kan nämnas att tidigare stadsarkitekten Vello Riomar var en varm tillskyndare av projektet, men av olika anledningar kom det då icke att förverkligas.

Kommentar: Till granskningsskedet har planförslaget utvecklats och ett tillägg som föreslår exploatering av bebyggelse har lagts till inom fastigheten.

Privatperson 7

Synpunkt delområde 2 Klingtorpsviken. Inom området finns en gemensam grundvattentäkt för 9 fastigheter. Vattnet tas från grusåsen i den norra delen av området. Viktigt att hänsyn tas till detta vid en ev förändring av området.

Kommentar: Synpunkten om nuvarande grundvattentäkt noteras.

Privatperson 8

- Jag ställer mig positiv till anslutning av kommunalt vatten och avlopp
- Byggytan ska vara mer än 100 kvm med tanke på att en utbyggnad kan komma att bli aktuell p.g.a VA installation
- Fler kan nog tänka sig att bo permanent när VA-installationen är klar och då blir 100 kvm

byggyta för lite

- När det gäller översvämningsrisken är den inte större i detta område än på många andra platser i kommunen.
- Jag anser att minimum byggyta bör vara 120 kvm.
- En gång och cykelväg genom "kärret" känns inte relevant då det idag är fullt möjligt att gå över där även med en cykel.

Kommentar: Synpunkterna noteras. Inom område 2b bedöms det även i granskningshandlingen som möjligt att ansluta området till kommunalt VA. Kommunen har sedan samrådsskedet tagit fram fördjupad lokal kunskap om risker vid ett antal översvämningsscenarion. Vilket resulterat i att planförslaget uppdaterats med hänsyn till denna. Vilket innebär att det bedöms lämpligt att i detaljplan pröva möjligheten till utökade byggrätter för befintlig bebyggelse, detaljplanen ska ta hänsyn till översvämningsriskerna.

En möjlig utveckling av gång- och cykelstråk kvarstår i granskningshandlingen.

Privatperson 9

Sammanfattningsvis tycker jag att den fördjupade översiktsplanen saknar en tydlig och underbyggd målbild och därmed svar på frågan "varför?". Ett avsnitt – "Koppling över sundet" – är så bristfälligt att det reser frågor om kvaliteten på helheten. Jag ser svårigheter med att få en ekonomisk kalkyl för utbyggd VA att gå ihop. Jag menar dessutom att det riskerar att förstöra de värden som gör området lämpligt som strövområde/rekreatiomsområde/cykelstråk som planen i andra delar framhåller som viktiga (och därmed orsaka en långsiktig värdeförstöring för kommunen).

Jag ger två konkreta förslag. 1) Testa bärigheten i iden med permanentförbindelse över sundet genom en väl marknadsförd turförbindelse med båt. 2) Skapa en tydlig målbild att områdets karaktär som fritids/rekreatiomsområde ska behållas och omarbeta planen mot den bakgrunden.

Bakgrund och diskussion

Mina föräldrar köpte en fastighet inom området, så jag och min bror har tillbringat somrarna i Vålösundet sedan mer än 50 år tillbaka. 2013-15 byggde jag en sommarstuga på som avstyckats. Jag besöker Kristinehamn i snitt två gånger per tre veckor. Mot denna bakgrund vill jag göra några reflektioner kring översiktsplanen rörande västra sidan av Vålösundet.

Planen är motsägelsefull. Man säger å ena sidan att man vill bevara naturnära värden och använda området som ett rekreatiomsområde; inte bara för cyklister och vandrare på "Vänerstråk", utan till och med för besökare från andra sidan sundet. Å andra sidan säger man att man vill dra fram VA för att möjliggöra permanentboende/nybyggnation – vilket skulle minska naturvärdena och i stor utsträckning eliminera dragningskraften som just fritids/rekreatiomsområde.

Ett avsnitt tar upp planer på att bygga en bro över Vålösundet. Fyra tänkbara placeringar presenteras, varav en har ena brofästet i en 30 meter bred "kil" i omedelbar anslutning till Hybble 1:6. Bron skulle bli 500 meter lång(!) Det passerar stora fartyg flera gånger per vecka och man förutser ökad trafik. Hur jag än försöker kan jag inte frammana en bild av hur detta skulle kunna te sig. Det är inte svårt att avgöra att analysen är bristfällig. Jag tvekar inte att säga att förslaget känns "helt gale". Problemet med att ha med ett avsnitt med så låg intellektuell nivå är att det ofrånkomligt gör att man ifrågasätter analysen även i övriga, för en lekman mer svårbedömda, avsnitt.

Planen säger att om man bygger ut VA kan det ske en omvandling från fritidshus till permanentboende och ges möjlighet för exploatörer att bygga nytt, men det sägs inget om varför kommunen är intresserad av att så ska kunna ske. Tvärtom påpekas att det finns gott om attraktiva tomter i anslutning till tätorten, att det är svårt att peka ut attraktiva lägen i västra Vålösundet och att kommunen själv inte har intresse av att bygga. Man pekar inte heller på allvarliga problem med utsläpp från befintliga avlopp som orsak till att ett nytt VA-nät är nödvändigt.

Mina föräldrars och min fastighet har nyanlagda, godkända VA-anläggningar och är därmed inte kandidater för VA-anslutning. Mitt intryck är att en stor del av fastigheterna i område 1 har enskilda VA-lösningar och med stor säkerhet kommer många fastighetsägare att ta strid för att slippa att bli anslutna till ett kommunalt VA-nät. Eventuella exploatörer riskerar därmed att få mycket höga anslutningskostnader, vilket blir en ytterligare försvårande omständighet i tillägg till bristen på attraktiva lägen, avståndet till tätorten och bristen på infrastruktur och service.

Skulle då detta inte kunna bli bra? Jag är tveksam baserat på resultatet av den exploatering som tillåtits på östra sidan av Vålösundet. Jag tycker att den är okänslig och kunde ha reglerats på ett sätt som bättre bevarat områdets karaktär, som ju nu saknar den tidigare naturnära skärgårdskänslan och möjligheten till just rekreation. (Vilket väl är en bidragande orsak till att det nu sägs behövas en bro över sundet för att nå ett rekreativt område.) Detta kan tyckas vara subjektivt tyckande, men jag tror inte att någon som passerar den röda plåthangaren ”Mycket Mer för pengarna” på väg ut till Picassoskulpturen (kommunens främsta turistmål) kan dra någon annan slutsats än att kommunen knappast prioriterar att skapa en attraktiv miljö längs Vålösundet.

Man kan vidare konstatera att kommunen inte lyckats genomföra de planer som beskrivs i underlaget för beslutet att köpa ”Ernsts Gustavsvik”. Varje gång man besöker det förvånas man över att det inte har kunnat bli något bättre av detta givet de goda förutsättningarna. Rimligen skulle ett första steg mot att locka folk på ”Vänerstråk” in mot västra Vålösundet vara att de åtminstone kunde ta en kopp kaffe ”hos Ernst”.

Det framställs som odelat positivt att en ny detaljplan i kombination med utbyggd VA skulle ge möjlighet till större byggnadsyta, och underförstått också förenkla hanteringen av bygglov. Jag har nyligen genomgått en bygglovsprocess och byggt en sommarstuga på 80 kvm som möter reglerna i områdesplanen samt anlagt en egen VA-anläggning. Reglerna var tydliga och enkla att följa. Min erfarenhet av kontakterna med kommunen i dessa frågor är odelat positiv.

Jag la stor möda (och höga kostnader) på att få byggnaden att smälta in och den syns knappt ens från vattnet, vilket var möjligt bl a tack vare 80 kvm begränsningen. Jag menar att området fortsatt bör reserveras för sommarstugebebyggelse, och att 80 kvm räcker gott för en sommarstuga. Jag tycker också att det bör påpekas att det är helt möjligt med åretruntboende i byggnader som ursprungligen uppförts som sommarstugor – vilket ju sker redan idag – och att det är helt möjligt att anlägga väl fungerande enskilda VA-anläggningar med olika tekniker.

I planen saknas diskussion om hur förslagen ska finansieras. En bro över sundet är knappast självfinansierande, och jag är skeptisk till att en kommun som inte är under kraftig expansion kan få VA-utbyggnad av det slag som föreslås att ens över lång tid ha en positiv ekonomisk kalkyl. Det är inte orimligt att begära att en plan som det lagts ned uppenbart mycket arbete på inte tydligare förmedlar vad som är nödvändiga åtgärder, vad förväntas ha en positiv kalkyl (och varför) och vad som bara finns med för att ”lyfta tanken” (t ex bron).

Jag föreslår följande:

- Testa idén med permanent gång/cykelförbindelse genom att skapa en tät turförbindelse över sundet med båt i närheten av läge D (som anges vara det bästa läget m a p ett ”Vänerstråk”) och marknadsför det väl. Om man får tillräckligt tryck av cyklister som vill åka över till östra sidan och gående som vill åka fram och åter för att ströva på västra sidan kan man utreda möjligheten till en permanent förbindelse.
- Skapa en tydlig målbild för den västra sidan av Vålösundet som står i samklang med en övergripande plan för kommunens utveckling (som borde vara att kommunen attraherar nya invånare genom att skapa arbetstillfällen och att möjligheter för permanentboende i form av nybyggnation hålls till tätorten). Arbeta om förslaget så att det stämmer med målbilden. Min uppfattning är att den långsiktiga ekonomiska nyttan av att behålla västra Vålösundet som ett oexploaterat sommarstuge/rekreatiomsområde med lantlig karaktär är väsentligt större än den de kort-siktiga vinster man eventuellt kan uppnå genom att förvandla området till permanentboende med inslag av nybyggnation

I den mån jag kan bidra i den framtida processen gör jag gärna det. Jag bor i ett tidigare sommarstugeområde. Runt tiden när jag flyttade dit tog kommunen fram en fördjupad översiktsplan för området. Jag har på nära håll kunnat följa hur den sedan dess realiserats och dessutom startat två företag i området som gett mig god insikt i kommunal verksamhet och många kontakter med kommunen. Den ena driver en marina. Den andra bygger fibernät. Jag har omfattande erfarenhet av utredningsverksamhet och har även drivit ett arkitektkontor. Jag är intresserad av och mån om att Kristinehamn utvecklas på ett bra sätt.

Kommentar: Synpunkterna noteras. En fördjupad översiktsplan beskriver kommunens långsiktiga intention av utveckling inom ett område. Översiktlig planering handlar om att väga många olika intressen, däribland naturvärden, fritid, rekreation, utveckling av mark (inklusive VA-utbyggnad). Det innebär att avvägningar måste göras mellan intressen. Det handlar både om att visa hänsyn till natur- och kulturvärden genom att förvalta värden men också genom att förstå hur nya inslag kan påverka dem.

Avsnittet ”Koppling över sundet” har reviderats vilket innebär förändringar i angreppssätt som går mot de synpunkter som framförts. Kristinehamns kommun har utvecklat och förändrat text och ställningstaganden gällande möjliggörandet för en förbindelse i såväl planbeskrivningen som i MKB:n. Detta för att tydliggöra att det är potentiella områden för nya förbindelser som pekas ut genom att mark reserveras, vilket fortsatt öppnar upp möjligheter kring eventuell framtida koppling över sundet. Vid en aktualisering bör en lokaliseringstudering göras för att tydliggöra var framtida förbindelser ska lokaliseras och då kan markreservaten justeras och minskas i omfattning. Den bebyggelse som finns inom reservatet kan vara kvar, underhållas och utvecklas utan åtgärder till följd av översiktsplanens ställningstaganden.

Kommunen tydliggör i handlingarna att det i ett kortare perspektiv rör sig om ett möjliggörande för en turbåt/cykelfärja mellan östra och västra Vålösundet. Mark reserveras för att fortsatt möjliggöra en fast förbindelse någon gång i framtiden. En fast förbindelse är sannolikt inte samhällsekonomiskt relevant utifrån den utveckling som denna fördjupade översiktsplan föreslår, men reservat för fast förbindelse syftar till att skapa markberedskap på ännu längre sikt än så.

Privatperson 10

Äger sedan 10 år tillbaka fritidshus och tomt inom området, bor sedan några år här som åretruntboende. Valde att bosätt mig här för att jag mår bra av lugnet här ute och den miljö som

råder idag. Hade jag velat ha närhet till gång/cykelvägar och ett myller av hus som står väldigt tätt hade jag valt att bo på andra sidan sundet.

Att ni ens funderar på att bygga bro/ linfärja över sundet gör mig både arg och besviken. Det skulle förstöra den miljö som råder här ute totalt. Den lantliga känslan skulle förstöras på samma sätt som det gjorts på andra sidan med tät bebyggelse och trafik.

Något jag tycker ni borde satsa på istället är att lägga asfalt på gång och cykelvägen som byggts till Gustavsvik och Kroksvik, i dagsläget nyttjas den inte av cyklister de väljer istället att försätta cykla på vägen då den är för mjuk och spårig. Då skulle även de som tränar rullskidor kunna nyttja den. Så jag ser hellre att det åtgärdas vilket skulle underlätta mycket och skulle bli säkrare för både oss bilister och de som tränar cykel/rullskidor.

Om ni vill ha kvar skärgårdens karaktär så förstör den inte med någon bro eller linfärja.

Alla jag pratat med som idag bor på denna sida tycker det är förskräckligt om det skulle bli någon bro eller färja hit. Vi har alla valt att bosätta oss eller ha fritidshus här för att ha den lantliga idyllen.

Även att utöka bebyggelsen skulle förstöra miljön massor så hoppas det inte blir aktuellt. Den stora fauna av djur och växter skulle påverkas negativt. Att kommunen väljer att dra vatten och avlopp är däremot något jag ser positivt på då vissa grävda brunnar sinar då det är torr sommar. Men hoppas givetvis att anslutnings avgiften blir human.

Hoppas ni väljer att lyssna på oss som valt att bo här på "landet" det är fin miljö här idag och inslag av djurliv både tamt och vilt, växter och träd som man definitivt inte ser längre på andra sidan sundet, svampar av alla de slag och fina stigar i skogen där det enligt den fördjupade översiktsplanen för Västra vålösundet är tänkt att bli möjligt att bygga nya hus, på så sätt skulle allt det försvinna.

Kommentar: Synpunkterna noteras. Kristinehamns kommun har utvecklat och förändrat text och ställningstaganden gällande möjliggörandet för en förbindelse i såväl planbeskrivningen som i MKB:n. Detta för att tydliggöra att det är potentiella områden för nya förbindelser som pekas ut genom att mark reserveras, vilket fortsatt öppnar upp möjligheter kring eventuell framtida koppling över sundet. Vid en aktualisering bör en lokaliseringsutredning göras för att tydliggöra var framtida förbindelser ska lokaliseras och då kan markreservaten justeras och minskas i omfattning. Den bebyggelse som finns inom reservatet kan vara kvar, underhållas och utvecklas utan åtgärder till följd av översiktsplanens ställningstaganden.

Kommunen tydliggör i handlingarna att det i ett kortare perspektiv rör sig om ett möjliggörande för en turbot/cykelfärja mellan östra och västra Vålösundet. Mark reserveras för att fortsatt möjliggöra en fast förbindelse någon gång i framtiden. En fast förbindelse är sannolikt inte samhällsekonomiskt relevant utifrån den utveckling som denna fördjupade översiktsplan föreslår, men reservat för fast förbindelse syftar till att skapa markberedskap på ännu längre sikt än så.

Kommunen menar att en förbindelse är av strategisk karaktär, det syftar till att binda ihop västra vålösundet med Kristinehamn vilket skulle ge förutsättningar för pendling, turism, rekreation och friluftsliv. Det finns en lång rad aspekter att ta hänsyn till vid en aktualisering. Det handlar i hög grad om att se och bedöma miljökonsekvenser, sociala, kulturella och estetiska konsekvenser samt att ta ställning till förändringar av upplevelse- och känslövärden som är förknippade med en ny entré till västra Vålösundet såväl med Kristinehamns tätort.

Synpunkten om gång och cykelvägen till Kroksvik noteras.

Ett av planens syften är att ta ställning till respektive fritidsbussområdes lämplighet för permanentboende. Kommunens bedömning gällande tillförande av ny bebyggelseområden kvarstår i granskningshandlingen, om än förändrad och utökad i vissa områden. Naturvärdena i planområdet har i handlingarna inventerats med hjälp av kända planeringsunderlag och föreslår hur hänsyn bör tas till dessa.

Privatperson 11

Undertecknad yrkar på att den norra avgränsningen av planområdet som går från Västra Sunnäs och som träffar Hjälmarsnäsvägen strax söder om industriområdet förlängs till Varnumsvikens strand för att gå söderut längs stranden så att den strandremsa som nu innehåller den gamla oljehamnsanläggningen kommer att inkluderas i översiktsplanen.

Detta av följande skäl:

Den här strandremsan är den enda av någon större omfattning på Varnumsviksida som inte är bebyggd och som är lätt tillgänglig för allmänheten så nu är ett bra tillfälle att, när de gamla verksamheterna har upphört, vika området till ett rekreationsområde som bygger vidare på tanken med en broförbindelse över sundet. Den som cyklar eller vandrar runt viken får här en kilometerlång rastplats vid vatten och skog och tillgång till en kaj och fiske från densamma. Nu vistas folk här redan, det är ett populärt vandringsstråk inte minst för de anställda i industriområdet, men visst kan det bli bättre genom rätt ringa åtgärder. Skogen mellan Hjälmarsnäsvägen och viken kan glesas ut så att förbipasserande får vattenkontakt och cykelvägen läggas ut på befintlig skogsväg längs vattnet. Ett räcke runt kajen gör den säkrare och fasta bänkar och bord inbjuder till besök.

Bra att tänka på för framtiden är att slutningen ned till vattnet består av sand och att där förr var en sandstrand dit man gick för att bada, allt enligt min mor som var född 1918 och växte upp på platsen. Kanske kan den badplatsen återuppväckas framöver.

Det kan också vara värt att nämna den flera hundra meter långa stenvägg som går från befintligt hus i Uddby genom skogen i en båge till staketet vid Rolls Royce. För några decennier sedan kunde man se lämningar av ett ängslandskap öster om stenväggen i slutningen ner mot vattnet. Nu kan man inte ens se stenväggen.

Just nu ser den här delen av Hjälmarsnäsvägen trist ut med skräpiga öppna ytor efter cisternerna där diverse skrot dumpas och där trasiga stängsel hänger på trekvart. Det är inget som imponerar på den förhoppningsvis skönhetstörstande cyklisten eller vandraren som korsat sundet för att ta till sig ett nytt landskap. Ska vi locka turister så bör man kunna erbjuda något. Det första att göra är att på samma gång som man öppnar genom att glesas ut i befintlig skog plantera igen de stora öppna ytorna med ädellövskog för att skapa ett vackert landskap. Det tar tid men man måste ha långa perspektiv också och jag är säker på att kommande generationer kommer att uppskatta det. Därför ska man kanske inte ha för bråttom att ta bort stängslen som skyddar mot betning, utan för tillfället laga dem.

Det är 1957 års planering som fått styra användningen av den här strandremsan men nu är en annan tid med andra värderingar och vår syn på sjönära lägen har förändrats och dessutom finns mycket färre oexploaterade strandlägen än det fanns på 50-talet. Låt nu inte industrin ta det kanske sista.

Kommentar: Synpunkten gäller ett område utanför den fördjupade översiktsplanens avgränsning. Marken norr om planområdet omfattas av gällande detaljplan, och därmed har ställningstagande om markens lämplighet tagits. Synpunkten omfattar ett område som i den kommunomfattande översiktsplanen redovisas som tillkommande

verksamhetsmark, översiktsplanen antogs under 2021. Avgränsningen för den fördjupade översiktsplanen kvarstår.

Tillägg till synpunkter av den 26 november ang. fördjupad översiktsplan västra Vålösundet.

Nedanstående synpunkter som gäller den södra delen av Kroksviks industriområde har aktualiserats av den nya Översiktsplanen inför år 2030 men är relevanta även för förslaget till ÖP Västra Vålösundet.

Översiktsplan för Kristinehamns kommun 2030/2017:

På sidan 44 i "Översiktsplanen ..." står:

"Kroksvik (V1)

Kroksviks industriområde ska kunna utvecklas ytterligare strax söder om och väster om nuvarande

verksamheter. Området bedöms även fortsatt kunna rymma verksamheter som kräver att omgivningen inte är störningskänslig."

Den här frågan behandlades av kommunen för tio år sedan (Programhandling för Kroksvik av 29 november 2007, se nedan) men då valde man, till skillnad från nu, att föreslå ändringar i 1957 års plan om storindustri för området. Detta av två skäl. Dels ville man skapa en störningsfri zon på 1000 meter mellan den befintliga industrianläggningen i Kroksvik och bebyggelsen i söder och dels ville man bevara den mellanliggande strandremsan som rekreationsområde eftersom man såg det som ett värdefullt naturområde. Slutsatsen blev att området mellan industrin och bostadsbebyggelsen i söder skulle återgå till naturen efter sanering av oljehamnsanläggningen. Alltså skog och strövområde som störningsskydd.

I nuvarande förslag, ÖP 2030/17 verkar inte frågan om de störda överhuvudtaget ha varit intressant, annat än att de inte bör vara störningskänsliga. Den vackra strandremsan är heller inte nämnd. Den är obebyggd och lättillgänglig och väl värd att bevara, nu när det finns ett unikt tillfälle att rädda den från exploatering.

Vår önskan är att man i den nya ÖP kommer till samma slutsats som nedanstående "Programhandling", nämligen att strandremsan mellan Hjälmarsnäsvägen i väster och Varnumsviken i öster och mellan Rolls Royce i norr och bebyggelsen i söder undandras exploatering och får återgå till naturmark och strövområde.

Valda citat ur

Programhandling för Kroksvik av 29 november 2007:

Sidan 3:

"Planens syfte är att modernisera och ersätta de gällande stadsplanerna för området kring den nu nedlagda oljehamnen i Kroksvik. Det för att Kristinehamn skall ha en planberedskap för nyetablering av industrier med stora skyddsavstånd. Planen syftar även till att skapa fler byggrätter för bostäder i söder. Istället för att som idag expandera industrin åt söder kommer planen medge en huvudsaklig expansion åt väster. Detta för att dels klara av ett skyddsavstånd på

1000 m till närmsta bebyggelse, dels skapa en trevligare vy från Kristinehamns tätort och för att spara den orörda naturmark som finns vid stranden idag."

Sidan 7:

"Det naturområde som idag finns mellan befintlig industri och den nedlagda oljehamnen föreslås bevaras och göras mer tillgängligt genom att låta gc-vägen fortsätta genom området. Den nedlagda oljehamnen föreslås att efter sanering återgå till att vara naturmark. Natur kommer även att sparas öster om befintlig industri för att skapa en trevligare vy sett från tätorten."

Sidan 13:

"Området mellan befintlig industri och fritidsbebyggelsen i söder föreslås bli ett rekreativsområde. För att området ska bli mer tillgängligt föreslås en gc-väg genom området längs stranden.

Miljön mellan cisterner och fabrik utgörs av en vacker och relativt "orörd" natur. Det är få sträckor längs med Varnumsviken som fått vara orörda och området är därför bevarandevärd."

Ovanstående "Programhandling ..." borde vara ett underlag till den nya översiktsplanen med avseende på delen Kroksviks industriområde. Resonemangen i programhandlingen är lika relevanta nu som då och vi är lika störningskänsliga.

Understrykningarna ovan är mina.

Kommentar: *Yttrandet föranleder inga kommentarer från kommunen då synpunkterna gäller områden som ligger utanför den fördjupade översiktsplanen. Se tidigare svar om angränsningen för den fördjupade översiktsplanen.*

Privatperson 12

Som fastighetsägare vill jag framföra några synpunkter på den fördjupade översiktsplanen för Västra Vålösundet.

- Jag ser det som väldigt positivt att VA anslutningar dras fram till Klingstorps området och ser fram emot att detta görs så snart som möjligt. Området utnyttjas av fler och fler under längre tider under året och därmed ökar utsläppen, så för miljön är detta betydelsefullt.

- Dock tycker jag att en utökad byggrätt skall möjliggöras också i Klingstorpsviken så att vi skall kunna tillgodogöra oss VA anslutningen vilken blir en stor investering. Översvämningsrisken kan säkert hanteras via speciella åtgärder där så behövs eller helt enkelt via en dispens som friskriver kommunens ev åtagande vid en översvämning. Om en åretruntbebyggelse tillåts inom Västra Vålösundet bör inte en utökad byggrätt också för Klingstorp behöva belasta kommunen med mer krav på service.

- Jag ser också positivt till en gång och cykel väg via det sk träsket.

- Låt förbindelsen över Vålösundet stanna vid en vision

- När det gäller förtätning av områden så förstår jag nödvändigheten för att få en bättre finansiering men det är önskvärt att tomter läggs på ett sådant sätt att områdets karaktär med vild natur och djurliv bevaras samt att befintlig byggnation får behålla sin omgivning.

Kommentar: Synpunkterna noteras. Inom område 2b bedöms det även i granskningshandlingen som möjligt att ansluta området till kommunalt VA. Kommunen har sedan samrådskedet tagit fram fördjupad lokal kunskap om risker vid ett antal översvämningsscenarion. Vilket resulterat i att planförslaget uppdaterats med hänsyn till denna. Vilket innebär att det bedöms lämpligt att i detaljplan pröva möjligheten till utökade byggrätter för befintlig bebyggelse, detaljplanen ska ta hänsyn till översvämningsriskerna.

En möjlig utveckling av gång- och cykelstråk kvarstår i granskningshandlingen.

Kristinehamns kommun har utvecklat och förändrat text och ställningstaganden gällande möjliggörandet för en förbindelse i såväl planbeskrivningen som i MKB:n. Detta för att tydliggöra att det är potentiella områden för nya förbindelser som pekas ut genom att mark reserveras, vilket fortsatt öppnar upp möjligheter kring eventuell framtida koppling över sundet. Vid en aktualisering bör en lokaliseringsutredning göras för att tydliggöra var framtida förbindelser ska lokaliseras och då kan markreservaten justeras och minskas i omfattning. Den bebyggelse som finns inom reservatet kan vara kvar, underhållas och utvecklas utan åtgärder till följd av översiktsplanens ställningstaganden.

Kommunen tydliggör i handlingarna att det i ett kortare perspektiv rör sig om ett möjliggörande för en turbot/cykelfärja mellan östra och västra Valösundet. Mark reserveras för att fortsatt möjliggöra en fast förbindelse någon gång i framtiden. En fast förbindelse är sannolikt inte samhällsekonomiskt relevant utifrån den utveckling som denna fördjupade översiktsplan föreslår, men reservat för fast förbindelse syftar till att skapa markberedskap på ännu längre sikt än så.

En fördjupad översiktsplan beskriver kommunens långsiktiga intention av utveckling inom ett område.

Översiktlig planering handlar om att väga många olika intressen, däribland naturvärden, fritid, rekreation, utveckling av mark. Det innebär att avvägningar måste göras mellan intressen. Det handlar både om att visa hänsyn till natur- och kulturvärden genom att förvalta värden men också genom att förstå hur nya inslag kan påverka dem.